

TORSDAG 13 FEBRUARI. NR 7/2014

Esbo tar ansvar för övergrepp

Sidan 5

Familjebibel är minne från Krimkriget

Sidan 10

Testamentet förverkligar din sista vilja

Sidan 8

**Falska
kyssar**

Sidan 12

► **DENNA VECKA:** BRÖLLOPSBILAGA OCH BILAGA TILL PETRUS FÖRSAMLING.

Tre sökande till Karleby är nu bara en

Per Stenberg första präst i stiftet att dokumentera sin vilja att verka med både kvinnliga och manliga kolleger.

Karlebybor anser sig överkörda av domkapitlet. **SIDAN 4**

Med Gud på brigaden

SIDAN 2

Ingen större mystik i surdegsbaket

Sidan 7

Hiv-positiv pastor vill bryta fördomar

Sidan 20

Lycka i nyfamilj kräver klara roller

Sidan 7

LEDARE MAY WIKSTRÖM

Att söka sanning – och våga lära

KP I DEN HÄR veckans KP stiger kyrkoherden för Esbo svenska församling fram och ger Nina Wredlunds vittnesbörd från förra veckan en hemort. Det var här det hände. Det var här hon som tonåring utsattes för närmanden från en person som anförtrotts arbetet med ungdomarna i församlingen. Förstås var detta en tidsfråga. I ett litet finlandssvenskt sammanhang är det mesta spårbart, trots att Wredlund själv undvek att placera händelserna geografiskt.

Men den väg Esbo svenska väljer att gå genom att öppet be om förlåtelse för det som hände för över trettio år sedan är viktig. Bekännelsen har en betydelse, inte minst för andra som eventuellt varit utsatta i någon form och som kan ha ett behov av att få säga det. Också den responsen är församlingen nu beredd att ta emot. Det är ett smutsöra – men någon måste göra det, också tre decennier efteråt.

Parallellt med detta lever en lika sann sanning: De som har goda minnen av sin ungdomstid i församlingen har rätt att hålla kvar vid dem.

DET är viktigt att behålla balans och fokus i en försoningsprocess av det här slaget. Det man vill åt är helandet, inte hämnden. Det handlar om att frigöra oskyldiga från skam. Att nämna saker vid deras rätta namn – och att få lämna dem.

Den stora försoningsprocess som ärkebiskop Desmond Tutu lett Sydafrika genom har blivit något av en ultimata symbol för vikten av att kunna förena sanning och försoning i sammanhang där de handlingar som begåtts känns oförlåtliga. Varför så viktigt? Jo, för fortsättningen. För individen. För resten av livet.

Samtidigt handlar sanningsdelen om den svidande läxan, där nya generationer får dra lärdom av gamla generationers underlåtenhet, tillkortakommanden och svek. De nu aktiva lär av misstag de själva slapp göra. I den insikten göms försoningens frö. En gnutta ödmjukhet borde också rymmas med: För det som gör oss så mycket kloka i dag preciserar dessutom så mycket tydligare var vi inte själva får brista.

FRÅGAN om vem som ska ta på sig skulden är moraliskt intressant. Den församlingsledning som var med då? Den nuvarande? Domkapitlet? I värsta fall har alla chansen att skylla ifrån sig: De gamla för att de inte längre är med, de nya för att de inte var med då och domkapitlet kan lämna byket åt församlingen ensam. I det här fallet är det inte så. Nu tar den nuvarande Esbo församling sitt ansvar, med ett visst flankstöd från domkapitlet på ett övergripande plan.

I dag är medvetenheten om hur viktigt det är att inte överträda den sexuella integriteten stark och tydlig. Integriteten har ett preciserat och synligt skydd i instruktioner och lagar, som medarbetare i församlingarna följer.

Också övergreppen har fått sina rätta namn, som både de utsatta och de som utsätter kan uttala. Det river tystnadsmuren. De verktygen var betydligt trubbigare förr. Att de slipats är dyrköpt, men det kan rädda i framtiden.

”Det är ett smutsöra – men någon måste göra det.”

PROFILEN: SAMUEL ERIKSON

” Det är ganska naturligt att kyrkan finns där medlemmarna finns.”

Syfte: att tjäna landet

Huvudsyftet med militärtjänstgöringen är att tjäna fosterlandet, slår beväringsspastor Samuel Erikson fast. Men de flesta lär sig också något om sig själva under tiden. Fast det ska erkännas: också Erikson räknar dagarna till hemförlovningen lika ivrigt som alla andra.

TEXT OCH FOTO: CHRISTA MICKELSSON

Nu är det bara 43 dagar kvar. 212 ligger bakom. För beväringsspastor **Samuel Erikson** från Vasa hägrar redan hemförlovningen. Tiden i det militära har förlöpt väl.

– Jag gissar att jag trivts bättre än medeltalet, förklarar Erikson där vi sitter i den gamla brigadbyggnaden som byggdes på ryskt initiativ i början av 1900-talet.

På Nylands brigad i Dragsvik finns förutom läkare en militärpastor, beväringsspastor och socialkurator till för beväringarnas välmående. Beväringsspastor Eriksons uppgift är främst att förbereda och leda Kristliga beväringssgruppens (KBG) samlingar.

– Vi träffas två gånger i veckan. Men det har bildats en gemenskap som sträcker sig också utanför mötena: på brigadområdet, i matsalen. Vi är en enhet. Gemenskapen blir något som också bygger upp tron, säger Erikson som planerar samlingarna kring Guds ord, lovsång, bön och samvaro.

Nollte årets studerande

Uppgiften som beväringsspastor gör att Eriksons vardag på brigaden skiljer sig rätt mycket från de övriga beväringarnas. För att få uppdraget ska man vara studerande till ett kyrkligt yrke.

– Jag är så kallad nollte årets teologiestuderande. Jag har alltså kommit in, men ännu inte börjat studera.

20-åriga Erikson har en grundexamen i musik i bagaget. Efter högstadiet och ett år på musiklinjen vid evangeliska folkhögskolan i Vasa gick han en treårig musikutbildning vid yrkesakademien i Österbotten, med klassisk piano som huvudämne.

En tid funderade han allvarligt på att studera till kyrkomusiker, och kom

också in på den utbildningen.

– Men i min barndom har jag vid sidan om fotbollsproffsdrömmen alltid funderat på att bli präst, som pappa.

Omvändelse varje dag

Det andliga arvet har han hemifrån. Också hans farfar och farfarsfar var predikanter. Sitt andliga hem har Erikson i Evangeliföreningen.

– Min uppväxt i väckelserörelsen har förutom en bred bekantskapskrets gett mig en konkret undervisning om korset och nåden. Det har också gett mig en regelbundenhet i mitt kristna liv.

Tiden i det militära har gjort att hans tro antagit en mera intellektuell karaktär än tidigare.

– Här ställs man inför många konkreta frågor. Jag har fått fundera på vad många saker betyder för mig. Genom KBG träffar man också många kristna från olika samfund och det har fått mig att verkligen tänka igenom vad jag tror på. Jag tycker att min tro har berikats här.

För Erikson handlar tron om daglig omvändelse.

– Varje dag möter man situationer då man kommer längre från Gud och måste pröva sig själv.

Alla år finns det inte en beväring som vill axla rollen som beväringsspastor. Men militärpastorn, **Markus Weckström**, har sin fasta plats. Erikson tycker att kyrkan definitivt har sin plats på brigaden.

– Det är ganska naturligt att kyrkan finns här med sina medlemmar. Ungefär 90 procent av dem som gör sin beväringstjänst hör ju till kyrkan.

Han ryggar inte heller för de etiska frågeställningarna kring krigsföring.

– Att delta i ett eventuellt framtida krig vore förstås ett stort dilemma

med tanke på det kristna budskapet som håller livet så högt. Jag har funderat en hel del på det och bland annat fått stöd när jag läst lutherska katekesen. Jag har kommit till att vi aldrig någonsin får ta dödande i egna händer. Men om överheten för en god sak, i det här fallet vårt land, vill försvara freden är det varje människas plikt att svara på det kallet. Det verkar som om också Paulus är inne på den linjen.

– Å andra sidan sa en av beväringarna här att han blivit mycket stark pacifist under sin militärtid då han insett hur jobbigt det känns att bara öva sig i krigsföring. Jag håller med om att man aldrig någonsin skulle önska sig krig.

Erikson tror att kyrkan behövs i det militära, bland annat för att påminna om att det finns etiska principer som måste beaktas, också i krig.

– Eftersom vi lever i fredstid är det naturligt att fokusera på allmän moral. Men det finns många andra viktiga principer som kyrkan håller fram, som till exempel respekten för människolivet.

Andningspaus

Ibland är han med och håller veckoandakter för enheterna.

– Jag tycker att mottagandet bland beväringarna varit överraskande positivt. Folk verkar inte ha något emot att gå på en andakt. Jag tror att många upplever det som en liten andningspaus. Det kan vara skönt att komma bort från det militära. Det heter ju att ingen onödig militär exercis bör utövas under de här tillfällena.

Livet på brigaden är en väldigt stor omställning för de flesta beväringar, och var det också för Erikson.

– Jag upplever ändå att jag var väl förberedd. Det vi lär oss här fyller sin funktion. Inte kommer vi hit främst för att utvecklas som människor, syftet är nog att tjäna landet. Men jag tror att alla lär sig något om sig själva och andra under militärtiden.

För en del kan det vara väldigt jobbigt att ryckas från det sammanhang de kommer från.

– Men för andra är det en chans till något nytt. Fast överlag vill nog alla härifrån, det är ett faktum, säger beväringsspastor Erikson med glimten i ögat.

KYRKPRESSEN KONTAKTA REDAKTIONEN

Ansvarig chefredaktör
May Wikström
tfn (09) 612 615 33/
040 153 0313
may.wikstrom@kyrkpressen.fi

Redaktion i Helsingfors
Sandvikskajen 13
00180 Helsingfors
tfn (09) 612 615 49/
040 831 6545
fax (09) 278 4138

E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi

Redaktion i Österbotten
Norrmalmsgatan 21 A
68600 Jakobstad
tfn 040 831 3599

Redaktörer:
e-post: fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi

Ulrika Hansson
tfn 040 831 6322

Tomas von Martens
tfn 040 831 6545

Christa Mickelsson
tfn 040 831 6788

Johan Sandberg
(Österbotten)
tfn 040 831 3599

Sofia Torvalds
tfn 040 831 6748

Nina Österholm
tfn 040 831 6836

Webbredaktör:
webred@kyrkpressen.fi

Layout: Malin Aho

Utgivare:
Fontana Media Ab

Bank: Sampo
IBAN: FI34 8000
1301 1585 40
BIC: DABAFIHH

Paradbild:
Christa Mickelsson

Tryck: Botnia Print,
Karleby

KYRKPRESSEN ANNONSINFORMATION

Annonsredaktör:
Erika Rönngård
tfn 040 831 6614,
annons@kyrkpressen.fi

Annonspriser:
Färg 2,05 €/spmm
Svart-vit 1,65 €/spmm
Moms 24% tillkommer

Radannonser:
4,50 €/rad inkl. moms.

Familjeannonser:
1 €/spmm inkl. moms.

Lämna in din annons utan extra kostnader via annonsverktyget på www.kyrkpressen.fi! För familje- och radannonser per telefon, mejl eller post tillkommer 5 euro i serviceavgift.

Kyrkpressen utkommer normalt på torsdagar och inlämning av annonser sker senast torsdag veckan före.

För mera detaljer se mediekortet www.kyrkpressen.fi

Annonsförsäljning:
fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi
Leif Westerling,
tfn 050 329 4444,
fax (09) 278 4138

Jonny Åstrand,
tfn (06) 347 0608,
eller 0500 924 528,
fax (06) 347 1018

Prenumerationer och adressändringar:
tfn 040 831 6614,
prenumeration@kyrkpressen.fi.
Adressändring sker automatiskt via din församling då du gör flyttanmälan. Om du har prenumererat via Kyrkpressen kontaktar du oss.

Prenumerationspriser:
Finland & Norden 65 €
Utlandet 84 €

BEVÄRINGSASTOR SAMUEL Erikson tycker att kyrkan ska finnas bland sina medlemmar, också i det militära.

SAMUEL ERIKSON

20 ÅR, KOMMER FRÅN VASA.

HAR UNDER DE SENASTE ÅREN ORDNAT KULTURKVÄLLAR MED SINA VÄNNER DÅ DE TILLSAMMANS SER PÅ VAD DEN VÄSTERLÄNDSKA KONSTHISTORIEN BJUDIT PÅ.

HAR EN GRUNDEXAMEN I MUSIK FRÅN YRKESAKADEMIN I ÖSTERBOTTEN.

SKA BÖRJA STUDERA TEOLOGI VID ÅBO AKADEMI NÄSTA HÖST.

Prästgårdar blir sålda

FASTIGHETER. Prästgårdarna i Kristinestad, Karleby och Kelviå samt församlingshemmet i Halkokari har funnit köpare.

Församlingsrådet i Kristinestads svenska församling har godkänt ett bud på 65 000 euro för prästgården jämte lillstuga och kanslibyggnad, skriver Syd-Österbotten.

En tidigare försäljning gick om intet senaste höst då budgivaren drog sig ur köpet. Då visade sig fastigheten efter konditionsgranskning var i sämre skick än väntat. Budet var då 173 000 euro. Därför nöjer sig nu församlingsrådet med ett lägre bud.

Gemensamma kyrko-

fullmäktige i Karleby har i sin tur godkänt buden på prästgårdarna i Karleby och Kelviå samt församlingshemmet i Halkokari, skriver ÖT.

Prästgården och tomten vid Katarinetorget säljs för 720 000 euro till NSA Yhtiöt. Företaget planerar att inrätta tre lägenheter i husets vardera vå-

ning. Som en del av köpesumman får samfälligheten två lägenheter. Därmed får församlingarna insyn i det blivande bolagets styrelse.

Enligt det gällande föravtalet blir affären av när hälften av lägenhetsytorna är reserverade. Föravtalet går ut senast i juni 2015.

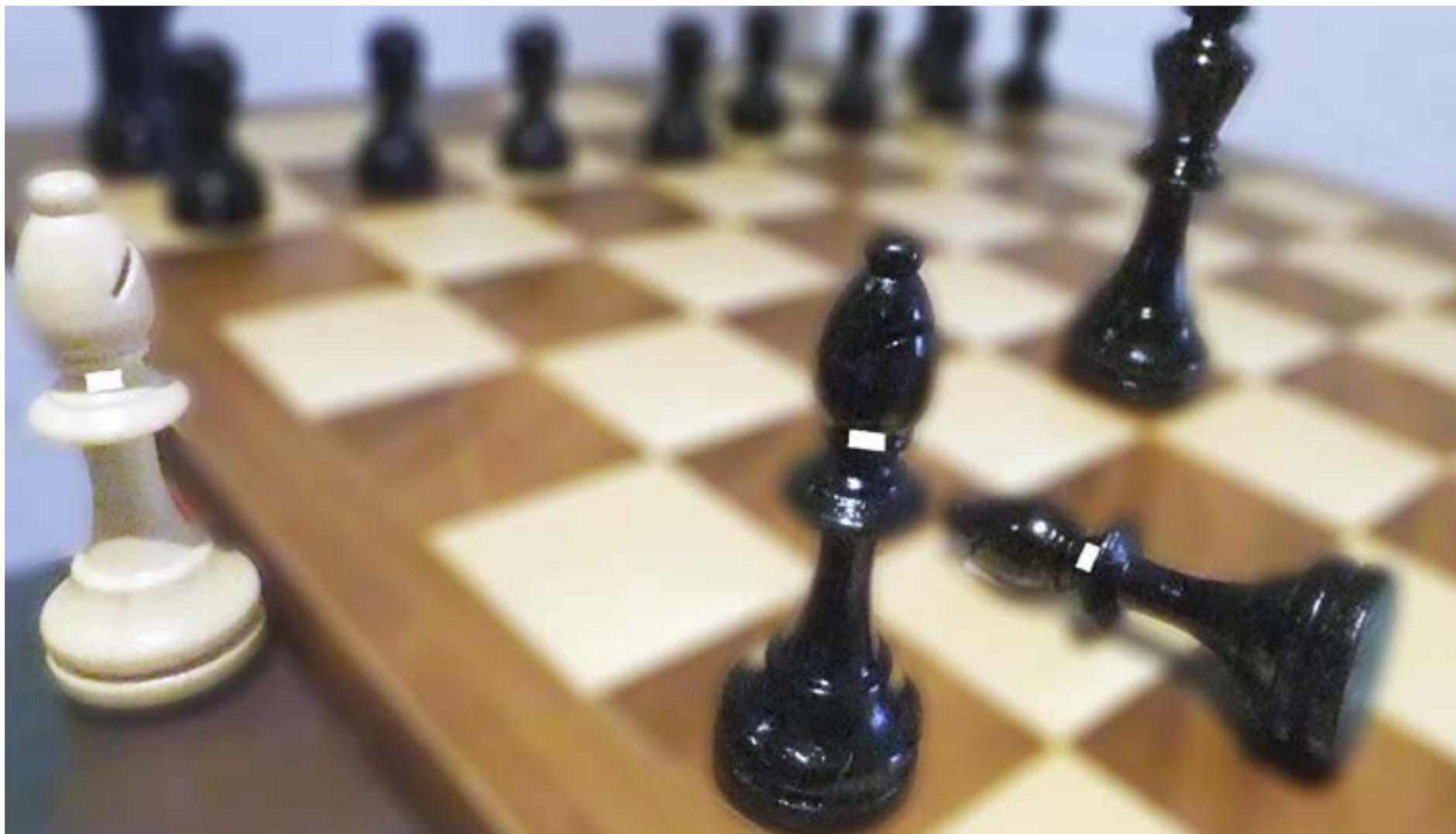
Församlingshemmet i Halkokari ska säljas för 130 000 euro åt WSB Byggnads Ab. Företaget planerar att riva huset och bygga två radhuslängor på tomten. Församlingen inrättar sin verksamhet i två av lägenheterna.

En privatperson får köpa prästgården Simukka i Kelviå för 75 000 euro.

Anbudet motsvarar prisenivån för fastigheterna i Kelviå centrum.

Samtliga fastighetsförsäljningar ska ännu godkännas av kyrkostyrelsen.

JOHAN SANDBERG

AV DE ursprungligen tre sökande till kyrkoherdetjänsten i Karleby svenska församling är det endast en som står kvar.

En efter en ur spelet i Karleby

KYRKOHERDEVAL. Endast en av tre sökande till kyrkoherdetjänsten i Karleby är kvar efter att domkapitlet behandlat de sökandes behörighet. En drog sig ur valet och en förklarar inte behörig.

TEXT OCH ILLUSTRATION: JOHAN SANDBERG

Per Stenberg, verksamhetsledare för Kyrkans Ungdom är den enda sökande som domkapitlet anser behörig.

Det anses församlingens kaplan **Jan Nygård** inte vara. Den tredje sökande, distriktschefen för Mellersta Öst-erbottens evangelisk-lutherska Folkmission **Tuisku Winter** har återtagit sin ansökan.

Nu ska domkapitlet höra om församlingens råd vill ha tjänsten lediganslagen på nytt.

Stenberg skrev under ett dokument där han förbinder sig till att samarbeta med alla präster. Det gjorde inte Nygård.

– Kan man inte samarbeta med

”Jag anser att församlingen borde ha rätt att suveränt få välja mellan dem de anser vara den mest lämpade för uppgiften.”

Tom Nygård

kvinnliga präster har domkapitlet inget svängrum för tolkningar. Det finns redan många prejudikat och domstolsbeslut som binder oss. I övrigt har Nygård nog den formella behörigheten, säger notarie **Clas Abrahamsson** på domkapitlet.

En delegation från domkapitlet har intervjuat samtliga tre sökande till tjänsten. I samband med intervjun fick de sökande ett dokument framför sig som de ombads skriva under.

Formuleringen i dokumentet som är skrivet av prästassessor **Anders Laxell** lyder: ”Undertecknad sökande till kyrkoherdetjänsten i Karleby svenska församling intygar härmed att jag samarbetar med såväl kvinnor som män i utövandet av alla till prästämbetet hörande uppgifter.”

– Det här är en allmänt hållen formulering som jag kan skriva under, säger Stenberg. Men jag tycker också att det borde finnas rum för alla i kyrkan. Det skulle vara lyckligast om det blev ett val.

Senaste onsdag, två dagar före domkapitlets möte, meddelade Winter att han återtar sin ansökan. Någon när-

mare motivering uppgav han inte. För Kyrkpressen vill han heller inte kommentera saken.

– Jag märkte att det var kört redan när jag kom till intervjun, säger Jan Nygård. Därför var domkapitlets beslut inte oväntat. Men jag är besviken för både egen och församlingens del. Nu kör domkapitlet över församlingen.

Nygård ser dokumentet som ett instrument biskop och domkapitel skapat för att kunna gallra bort ur deras synvinkel icke önskvärda präster från kyrkoherdetjänster. Alltså de konservativa prästerna.

– Genom att uttala sin vilja till samarbete binds prästerna på ett felaktigt sätt till biskopens och domkapitlets teologi. Samtidigt står det löftet i konflikt med prästlöftet att hålla sig till Guds ord och kyrkans lära.

Nygård jämför dokumentet med de äldstes stadgar på Jesu tid där prästerna binds till något annat än Guds ord.

– Nu kan man fortsätta på denna linje och i framtiden komma med tilläggsfrågor, såsom villighet att samarbeta med präster som förkunnar läror som avviker från Bibeln.

Per Stenberg litar på domkapitlets löfte om att inte frånta kyrkoherden det ansvaret.

– Det har de varit tydliga med, säger han.

Både biskop **Björn Vikström** och Anders Laxell har i tidigare intervjuer för Kyrkpressen sagt att dokumentet endast är ett sätt att försäkra sig om att alla präster ska kunna vara präst i alla församlingar.

– Jag tycker det är sorgligt att domkapitlet gallrar bort sökande utgående från om de skriver under ett papper eller inte, anser **Tom Nygård**, medlem i församlingens råd i Karleby. Jag anser att församlingen borde ha rätt att suveränt få välja mellan dem som de anser vara mest lämpade för uppgiften.

Vilket svar församlingens råd kommer att ge domkapitlet vill Tom Nygård inte spekulera i.

– Det är lite konstigt att domkapitlet i det här skedet frågar efter församlingens åsikt. Tills nu har vi inte haft något att säga till om.

Tom Nygård understryker att han inte för kampanj för någon enskild sökande, han ifrågasätter själva valprocessen.

UNDERSÖKNING ATTITYDER

Mycket positiv inställning till församlingen i Karleby

ENKÄT. Församlingen är pålitlig, nödvändig och varm. Den som känner någon församlingsanställd har

den mest positiva inställningen till församlingen.

Det här visar en enkät som Taloustutkimus gjort inom Karleby kyrkliga samfällighet. 750 Karleby- och Kaustbybor intervjuades i oktober i fjol om sin inställning till församlingen. Var tionde av de svarande hör inte till kyrkan.

De senaste åren utskrivningar har inte gått spårlost förbi i Karleby. Men de har inte drabbat församlingarna i lika stor omfattning som på riksnivå. Sju procent av de tillfrågade i Karleby har svarat att de sannolikt skriver ut sig ur kyrkan eller att de ofta övervägt göra det. 77 procent

uppgav att det inte är aktuellt eller helt otänkbart att skriva ut sig.

Möjligheten att få en kyrklig begravning och kyrkans skötsel av gravgårdarna ser de flesta svarande som viktiga orsaker att höra till kyrkan. Men också det kristna dopet fick många svar. Andra domineran-

de motiveringar var kyrklig vigsel och att kyrkan hjälper äldre och invalider.

De andliga motiveringarna, som att kyrkan håller fram det bibliska budskapet, väger förhållandevis tungt i Karleby jämfört med andra orter i landet.

Tolv procent av de intervjuade besöker gudstjäns-

ten minst en gång i månaden, sjuttio procent gör det minst en gång i året. Generellt ökar aktiviteten i takt med stigande ålder. Aktiviteten inom församlingarna i samfälligheten är livligare i Karleby än i medeltal i landet.

JOHAN SANDBERG

Ber om förlåtelse på församlingens vägar

OFREDANDE. Det var i Esbo svenska församling som Nina Wredlund råkade ut för det sexuella ofredande hon berättat om i Västra Nyland. Nuvarande kyrkoherden i Esbo går nu ut och uppmanar personer som eventuellt råkat ut för samma sak att ta kontakt.

TEXT OCH FOTO: CHRISTA MICKELSSON

Roger Rönnberg, numera kyrkoherde i Esbo svenska församling, jobbade på 70-talet och 80-talet i ungdomsarbetet i församlingen. Han säger sig vara chockad över graden av sexuellt ofredande som en annan ungdomsledare riktade mot **Nina Wredlund** med början på hennes konfirmationsläger. Hon gav sin berättelse till Västra Nyland i slutet av januari.

– Nina är bekant för mig. Vid den tid hon beskriver studerade jag teologi och arbetade med ungdomsarbetet i församlingen.

1991 lämnade Roger Rönnberg Esbo för en prästtjänst på annat håll. 2004 kom han tillbaka, då som kyrkoherde.

– Efter några år tog Nina Wredlund kontakt med mig och berättade om det hon varit med om. Jag blev chockerad. Wredlund frågade mig om jag kände till det och inte hade kunnat göra något. Men jag måste från botten av mitt hjärta säga att jag inte kände till det hon nu beskriver. Jag kan inte heller komma ihåg att vi arbetskamrater skulle ha registrerat något sådant, för att inte tala om att vi skulle ha diskuterat sexuella ofredanden mot ungdomar överlag.

Något han däremot kommer ihåg är personen i fråga var väldigt direkt med ungdomarna.

– Det är klart att vi alla som personer är helt olika. Någon har lättare än andra att till exempel gå fram och krama. Jag reagerade nog kraftigt på sådant beteende redan då. Men att det skulle ha gått till så här var för mig helt okänt, säger Rönnberg.

Han kommer ihåg att ungdomsarbetet på slutet av 70-talet och början av 80-talet blomnade.

– Och mitt i den aktiva

verksamheten förekom alltså det här.

Var det orsaken till att ungdomsledarens tjänsteförhållande upphörde 2001?

– Personalärenden av den här typen är sekretessbelagda, men så långt jag känner till och kan uttala mig så berodde det på andra saker.

Finns det andra?

Han säger att det nu står klart för honom att Esbo svenska församling inte har rätt ut det här aktuella fallet. Därför vill han på församlingens vägar be om förlåtelse till Nina Wredlund.

– Jag vill göra det av personliga orsaker, för att jag kände henne under den tid då hon var aktiv ungdom i församlingen och inte såg eller förstod bättre. Men jag vill också be om förlåtelse som offentlig person, som kyrkoherde för Esbo svenska församling.

– Församlingen som organisation har genomgått förändringar och arbetslaget efter 35 år är helt nytt, men det som hände med Nina Wredlund ska under inga omständigheter få ske i en församling.

Rönnberg efterlyser också eventuella andra personer som råkat ut för liknande behandling som Nina Wredlund. Några självavårdande samtal har han redan fört.

– Det är klart att det här väcker frågan om det finns andra som har drabbats. Om det är så ställer jag och församlingens ledande diakoniarbetare **Majvi Andersson-Sjögren** oss till förfogande. Den första kontakten kan ske per e-post, eller som brev för den som vill vara anonym.

Roger Rönnberg säger att det är mycket välkommet om domkapitlet utarbetar ett system som gör det lätt-

DET ÄR Nina Wredlunds berättelse om sexuellt färgade uppvaktningar i en församling i södra Finland som gör att Roger Rönnberg nu ber om förlåtelse på församlingens vägar.

are för offer att anmäla sexuella trakasserier i församlingarna (KP 6/2014).

– Det är säkert ofta så att den egna församlingen är för nära. I Nina Wredlunds fall var det antagligen ännu svårare, vuxna hade en större auktoritet på den tiden. Men det är väldigt moget av hen-

ne att träda fram nu och om jag förstätt saken rätt har hon också kontaktat ungdomsledaren.

Om man jämför situationen med i dag tror Rönnberg att dagens rutiner på konfirmandlägren i sig effektivt förhindrar sexuella trakasserier.

– Det är fler vuxna på lägren. Dagsprogrammet är uppbyggt på ett sätt som gör att man håller ihop mera i grupp.

Roger Rönnberg och Majvi Andersson-Sjögren nås på e-postadresserna förnamn.efternamn@evl.fi.

3 FRÅGOR TILL

Maria Klingenberg

Du har doktorerat i religiös tillhörighet hos unga finlandssvenskar. Vad visar din forskning?

– I korthet visar min avhandling att de ungdomar som hör till den lutherska majoritetskyrkan inte funderat så mycket över varför de hör just till den lutherska kyrkan. Man gör det av tradition och vana. Ungdomar som däremot tillhör en religiös minoritet kan vanligen förklara och motivera det. Om du hör till majoriteten uppfattas du som en del av det normala och då finns det ett större utrymme för att låta bli att reflektera över vad det betyder att höra till kyrkan.

Kom det fram något oväntat i din forskning?

– Det som inte uppmärksammats tidigare är att när unga människor kommer i kontakt med religion, exempelvis i skolan och i kyrkan, så präglas upplevelsen av det sociala sammanhanget. Man kommer inte som individ utan som grupp. Den sociala miljön som gruppen utgör, exempelvis klassen, influerar också vad som blir möjligt att tänka, göra och säga i sammanhanget.

Vad betyder det här konkret för kyrkan?

– I möte med konfirmander är det nog bra att vara medveten om att man antagligen möter en redan etablerad grupp och inte enskilda ungdomar.

Maria Klingenberg disputerade förra veckan i religionssociologi vid Helsingfors universitet. Hon undervisar och forskar vid Uppsala universitet. Avhandlingen finns på Helsingfors universitets hemsidor och kan läsas i sin helhet också på webben.

■ NINA ÖSTERHOLM

KONTAKTPERSONER BORGÅ STIFT

Beredskapen förstärks

En särskild arbetsgrupp ska under ledning av **Margareta Puiras**, stiftssekreterare för personalvård och utbildning, utarbeta ett handlingsprogram för personer som blivit utsatta för sexuella trakasse-

rier och övergrepp i församlingsarbete. Det bestämdes domkapitlet på sitt möte i fredags.

På det här sättet ska församlingarnas beredskap att hantera sexuella trakasserier förstärkas.

– Puiras och arbetsgruppen för personalvård och arbetshandled-

ning ska göra sitt arbete tillsammans med Kyrkans central för det svenska arbetet. De sakkunniga där har sedan tidigare börjat planera en kurs i ämnet. Den ska hållas nästa år och riktas särskilt till dem som jobbar med barn och unga i församlingarna, säger biskop

Björn Vikström.

Domkapitlet beslöt också att biskopen får i uppgift att utse två stödpersoner till vilka utsatta kan vända sig, varav en inte ska vara anställd i kyrkan.

– Det aktuella fallet med **Nina Wredlund** kan ju aktualisera eventuella

smärtsamma minnen av missbruk som förekommit på annat håll. De här två stödpersonerna kan ta hand om sådana fall. Tanken är att Margareta Puiras och planeringsgruppen på det sättet får mer lugn och ro att staka ut det långsiktiga handlingsprogrammet. När det

är färdigt kan det här tillfälliga kontaktsystemet ersättas med en mer permanent lösning.

Stödpersonerna är inte att förväxla med de personer som Esbo svenska församling har utsett, se artikeln ovan.

■ CHRISTA MICKELSSON

Nyfiken på Österbotten?

I morgon går de svenskspråkiga tidningarna i Österbotten över till det mera läsvänliga tabloidformatet.

Det gör också e-tidningarna smidigare att läsa på surfplatta och dator. Distributionen är blixtsnabb och du har den till hands redan tidigt på morgonen.

Provprenumerera på valbar e-tidning nu

två månader med -50% rabatt!

Erbjudandet är i kraft 14-21.2

■ Välkommen in på våra kampanjsajter!
Där finns också erbjudanden på papperstidningarna.

VASABLADET

■ vasabladet.fi/kampanj

ÖT

ÖSTERBOTTENS TIDNING

■ ot.fi/kampanj

SYD-ÖSTERBOTTEN

■ sydin.fi/kampanj

Kyrkpressen

Nya böcker med Livsmod. Livsmening. Livskunskap.

Soheila
bytte
kalasjnikov
mot kärlek

SOHEILA FORS LIV är en berättelse om en ovanlig far, om misshandel och utanförskap, om gruppkultur på gott och ont och om en långvarig längtan efter att lära känna Gud.

Hennes liv i Sverige började dåligt, men en ovanlig dröm förändrade hela hennes sätt att tänka och leva. I dag hjälper Soheila andra kvinnor som drabbats av hedersvåld.

Verkliga vapen var länge en del av hennes vardag, men idag är kärleken hennes vapen i kampen för att upp-
rätta människors liv.

27.90 €

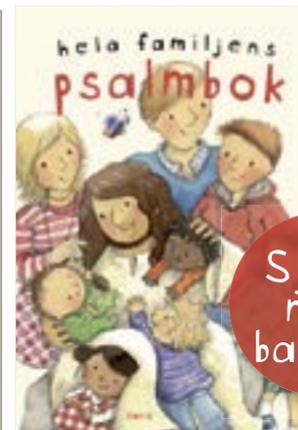

Halldorf om
kristna
förebilder

ETT SYNAXARIUM ÄR en samling berättelser om kristna förebilder. Joel och Peter Halldorf har samlat till ett ekumeniskt synaxarium för vår tid och delar med sig av 365 livsöden: bibliska gestalter som aposteln Tomas, de tre syskonen Marta, Maria och Lasaros, Maria Magdalena, kyrkohistoriska personligheter som Ignatius av Loyola, William Wilberforce och den heliga Birgitta, den svenska kristenhetens ledare som Nathan Söderblom, Bo Giertz, Lina Sandell och Paul Petter Waldenström.

Möt en kristen förebild varje dag under hela året!

29.90 €

Sjung
med
barnen

Familjegudstjänsten, barnvälsignelsen, babyrytmiken, familjelägret, dopet, barnkören, andakten i barngruppen, godnattstunden hemma – det är några av de tillfällen och platser där *Hela familjens psalmbok* kan ge både barn och vuxna det som behövs av melodier, texter och inspiration att sjunga.

De 200 sångerna är ett urval ur *Den svenska psalmbokens* skattkista tillsammans med klassiska barnsånger, nyare favoriter och alldeles nykomponerade. Här finns något viktigt för varje tillfälle!

29.50 €

HÅLKAKOR OCH limpor klara för gräddning.

En klumpig, sur och frusen vän

VÅRT DAGLIGA BRÖD. Det ligger lite mystik i surdegsbakningen. Många tror att det är både svårare och krångligare än annat matbröd.

TEXT OCH FOTO:
GUNNEVI WINBERG

Egentligen är det inte ett dugg svårare, det tar bara lite längre tid i och med flera jäsningsmoment. Ena dagen gör man roten, eller plockar fram den ur frysen, följande dag bakar man ut degen.

Jag bakade mitt allra första surbröd tillsammans med ett gäng barn i 7-10-årsåldern som jag ordnade kurser i bakning för. Vi gjorde massor med kul saker på kursen, men bakning var det populäraste. När vi skulle baka surbröd gjorde jag roten hemma dagen innan. Följande dag åltade vi den slutliga degen och bakade både hålkakor och limpor

tillsammans. Slutresultatet var strålande. Barnen tuggade i sig allt bröd med enbart smör som pålägg och sa att de aldrig tidigare hade ätit ett så gott surbröd. Bröden såg ibland ut som någonting katten släpat in, men smaken var i det här fallet huvudsaken.

Det finns många fördelar med ett surdegsbröd. Det är saftigare och har längre hållbarhet.

Vårt dagliga bröd

är en serie recept och tips på hur man får till olika sorters läckert matbröd. Serien publiceras i vartannat nummer av Kyrkpressen. Bianca Holmberg, Chribbe Aarnio, Gunnevi Winberg och Martin Nord turas om med att bjuda KP-läsarna på sina läckraste recept och bästa tips.

HÅLKAKOR

- **1 liter** ljummet vatten (rumstempererat)
- **1 liter** rågmjöl (grovt, fint eller en blandning av båda)
- **1 matsked** salt

• **Till första** surdegsroten blandar du 3 dl ljummet vatten med 2 dl rågmjöl till en lös deg. Låt stå i rumstemperatur i minst ett dygn. När roten är klar att använda är den bubblig med en svagt syrlig doft.

• **Ett eller två** dygn senare tillsätter du 7 dl ljummet vatten samt 8 dl rågmjöl och 1 msk salt. Jag brukar använda halva mängden rågröpe (= grovt rågmjöl) och halva mängden fint rågmjöl. Tillsätt mera mjöl om degen verkar alltför lös. Älta degen på bakbordet tills den släpper från bakbordet. Ta undan en klump av degen (ca 2 msk stor) som du kan frysa som rot till nästa surdegsbak. Förr skulle man dessutom göra ett kors i degen för att välsig-

na brödet. Baka ut degen till hålkakor eller limpor. Ta ut mitthålet i hålkakan med ett dricksglas el. liknande. Picka med en gaffel hål i bröden. (En del strör också lite rågmjöl över ytan). Grädda limpor i 200 grader varm ugn ca 40-50 minuter (Hålkakor blir färdigtgräddade på ca 30 minuter.)

• **När du** ska baka surbröd följande gång och tar fram din klump surdeg från frysen låter du den stå hela dagen i rumstemperatur för att surna ytterligare. Lägg klumpen i ett större kärl, håll över en liter rumstempererat vatten och låt stå till följande dag. Då blandar du degen och tillsätter mjölet och saltet som ovan.

• **Vill du** ha en knaprig skorpa på brödet sätter du en skål vatten i ugnen under gräddningen och låter det färdigtgräddade brödet svalna på galler utan duk. Vill du ha ett mjukt surbröd sveper du in det i duk under avsnalningen.

• **Brödet smakar** allra bäst som nygräddat med smör!

VÅGA FRÅGA

Ombildad familj

• **JAN-ERIK "NANNE" NYBERG** är familjerådgivare och svarar på läsarfrågor om familj och relationer.

Vi är båda nyskilda och har barn från tidigare äktenskap. Vad ska man tänka på när man bildar en nyfamilj för att underlätta det för barnen och oss själva? Vi har båda två barn från tidigare äktenskap med delad vårdnad. Mina barn är 6 och 8, hans barn är 11 och 13.

JAG TROR att nyckeln till svaret finns i själva frågan. En nyfamilj fungerar inte som en vanlig kärnfamilj. Den har sina egna villkor och förutsättningar. Man brukar kalla den för en ombildad familj. Ombildade familjer har det alltid funnits. Änkor och änklings barn gifte om sig också förr. Men i dag är orsaken en annan. Ett äktenskap har havererat och vi har funnit en ny relation. Våra känslor har fått sig en ordentlig törn, vi har svårt att komma över besvikelsen.

Att bli en familj tar tid. Det kan gå överraskande lätt, men har vi för bråttom kan det bli omöjligt svårt. Ge syskonen tid att först bekanta sig med den andra vuxna. När det känns tryggt kan barnen träffas, första gången gärna på neutral mark. Var måna om att det finns fysiskt och mentalt utrymme för alla. Låt bekantskapen mogna innan ni tar fram möjligheten att bo tillsammans som en familj.

ATT BLI EN FAMILJ kräver god kommunikation. Om barnen växer hos föräldrarna är många vuxna inblandade. Försök hitta en plattform för samarbete mellan föräldrarna i vardera hemmet. Om alla vuxna sätter sitt ansvar för barnen först går det lättare att hitta lösningar. Föräldrar som är i ständig konflikt skadar barnets utveckling också om de inte bor under samma tak. Här gäller det att förmå sätta sin egen prestige i baksätet. Genom en öppen och tydlig kommunikation och god planering undviker vi missförstånd. Vi vuxna är tvungna att komma överens med många nya människor, relationer som liksom följer "på köpet".

En familj där barnen till vardera föräldern växer har en egen puls. Det är kanske mera sällan som alla är tillsammans. Barnen är i början oroliga före eller efter att de "växlat" mellan hemmen. Av oss vuxna krävs det framför allt en vakenthet, vi ska ta vara på möjligheten att tanka familjekraft men också ge individerna utrymme. En förälder i en nyfamilj med den andras barn behöver vara klar över sin egen roll. I vilken mån är hen fostrare, i vilken mån bara en närvarande vuxen.

Det är mycket mera på spel när man börjar ett liv som nyfamilj. Samtidigt finns det en stark längtan att i vår vardag få uppleva tillhörighet, närhet, intimitet och ömsesidighet. Nyfamiljernas tålmod och uthållighet visar om något att familjen inte är en samlevnadsform på utdöende. Snarare bevisar den familjens överlevnadsförmåga, den i naturen inbyggda förmågan att anpassa sig, utveckla nya egenskaper och färdigheter. Det är faktiskt sant som de gamla kyrkofäderna säger. Skapelsen är inte en händelse i det förflutna, skapelsen pågår i vårt eget liv och vi är kallade att vara Guds medskapare. Gud välsigne er i denna uppgift.

Fråga KP:s expertpanel

I KP:s frågespalt besvaras frågor om tro och andlighet av präster i den lutherska kyrkan. Frågor om relationer, hälsa, familj och fostran besvaras av sjukskötare och kyrkans familjerådgivare. Redaktionen behöver ditt namn och dina kontaktuppgifter, men du får gärna ställa din fråga anonymt i tidningen. Redaktionen väljer och editerar frågorna. Adressen är redaktionen@kyrkpressen.fi eller Kyrkpressen, Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors. Märk kuvertet "FRÅGA". Panelen besvarar frågor endast i tidningen.

PÅ TVÄREN NINA ÖSTERHOLM

Pinsamma vuxna

Varje vecka gästas vårt semesterhotell av en turistpräst och hans fru. De spelar dockteater i solgasset intill barnbassängen. Det handlar om en fågel och hans kompis isbjörnen

som blivit osams. Temat är förlåtelse.

Jag tycker inte de är särskilt bra, snarare pinsamma. Men vår treåring älskar fågeln och isbjörnen från församlingen. Han vill se dem på nytt. Han vill titta på bilden av dem som hänger på hotellets an-

slagstavla. Han vill sjunga deras sång. Han talar och frågar om dem. Nästa gång vi ser dem sätter han sig direkt på paradplats och väntar att showen ska börja.

Jag inser att det är jag som är pinsam. Att alla andra här verkar ha det hur trevligt som helst.

Det är säkert bra att ha lite koll på vad ens barn sysslar med men jag vill inte redan nu - antar att det är ofrånkomligt i högstadiet - bli den pinsamma föräldern. För pinsamhet smittar minst lika fort som ögoninflammation. Känner jag mig obekvämt kommer den lille

snart också att göra det.

Jag kan i dag själv känna mig tacksam över att jag i tiderna fick åka på församlingens barnläger och vara med i församlingens barnkör fastän mina föräldrar väl var så där måttligt intresserade av vad kyrkan annars höll på med. Eller för att

jag fick börja rida fastän jag är säker på att min pappa egentligen var ganska rädd för hästar.

Fördomsfritt föräldraskap, visst låter det fint. Med den attityden är det alltså helt okej att till och med låta sina barn delta i församlingens verksamhet!

DÖDEN. Då en nära anhörig går bort följer chock och sorg. I den situationen vill man inte ägna sig åt byråkrati, detektivarbete och släktfejder. Genom att ordna sina angelägenheter innan man dör kan de anhöriga undvika en del bekymmer.

Inför sista resan

TEXT OCH FOTO:
CHRISTA MICKELSSON

Det är inte direkt sprittande att tänka på det praktiska som ska ordnas efter ens död.

– När någon går bort följer en otrolig mängd byråkrati, säger **Max Lindholm** som är jurist och kunnig i kvarlätningsfrågor.

Han säger att man gör klokt i att inte undvika de här frågorna under sin livstid.

– Tänk på den tid som används för att planera antagandet av ett nytt liv. I relation till det använder få ens en tiondel av energin för att planera den sista resan, som vi alla oundvikligen står inför en dag. Men jag tror att alla kan hålla med om att det är skönt att veta att de sakerna sköts enligt din egen vilja.

Enligt Max Lindholm är det relativt vanligt att det blir ogjort.

– Det finns många fall då också högt utbildade människor inte tänkt på att ordna sina angelägenheter. Det kan bli besvärligt om den kvarstående maken aldrig har skött familjens ekonomi. De

kvarlevande kanske inte har en aning om huruvida det finns ett testamente och var det i så fall rent fysiskt finns.

Till de praktiska arrangemangen efter döden hör som några exempel avslutning av telefonabonnemang och prenumerationer och avslutande av bankkonton, för att inte tala om planering av begravningen. Bouppteckningen måste göras inom tre månader, om man inte får tilläggstid från skatteförvaltningen.

– Någon måste ta hand om boet och oftast är det den kvarlevande maken som gör det. Om den som dött är änka/änka eller ensamstående sköter en släkting saken, och det är inte helt ovanligt att det föds tvister om vem som ska göra det. Släktingar kan ha olika åsikter om hur till exempel ett familjeägt företag ska skötas.

”Viktiga människorelationer kan förstöras permanent. Det har ingen juridisk betydelse men är förstas tråkigt.”

Max Lindholm

Två ojäviga vittnen

Att till exempel upprätta ett testamente är en relativt enkel åtgärd för att minimera eventuella fejder.

– Den som är vidskeplig kanske säger att man kallar på döden genom att uppkalla ett testamente, men så är det naturligtvis inte. De segaste tvisterna är de som finns grannar och familjemedlemmar emellan. Särskilt om det finns lite mera pengar i boet kommer girighet ofta fram. Viktiga människorelationer kan förstöras permanent. Det har ingen juridisk betydelse men är förstas tråkigt.

Lindholm berättar att man kan upprätta ett testamente på egen hand.

– Det finns färdiga formulär för den saken. De viktigaste kraven, är att testamentet uppgörs skriftligt och att det finns två ojäviga vittnen. De får inte vara anhöriga till testatorn, inte heller testamentstagare eller nära anhörig till dessa.

Han rekommenderar ändå att man anlitar en sakkunnig jurist för upprättandet av ett testamente, för att försäkra sig om att ens vilja förverkligas på rätt sätt.

– Är man inte insatt kan det leda till

FÖR ATT försäkra sig om att ens vilja förverkligas efter döden kan man upprätta ett testamente.

fel slutresultat. Det finns hur många fall som helst i Högsta Domstolen som handlar om testamenten och deras tolkning.

Att komma överens om att testamentet sparas hos juristbyrån eller begravningsbyrån i fråga är väldigt viktigt – till exempel begravningsbyrån gör det nämligen inte automatiskt.

– Det förekommer många fall då de anhöriga är säkra på att ett testamente gjorts, men ingen vet var det finns.

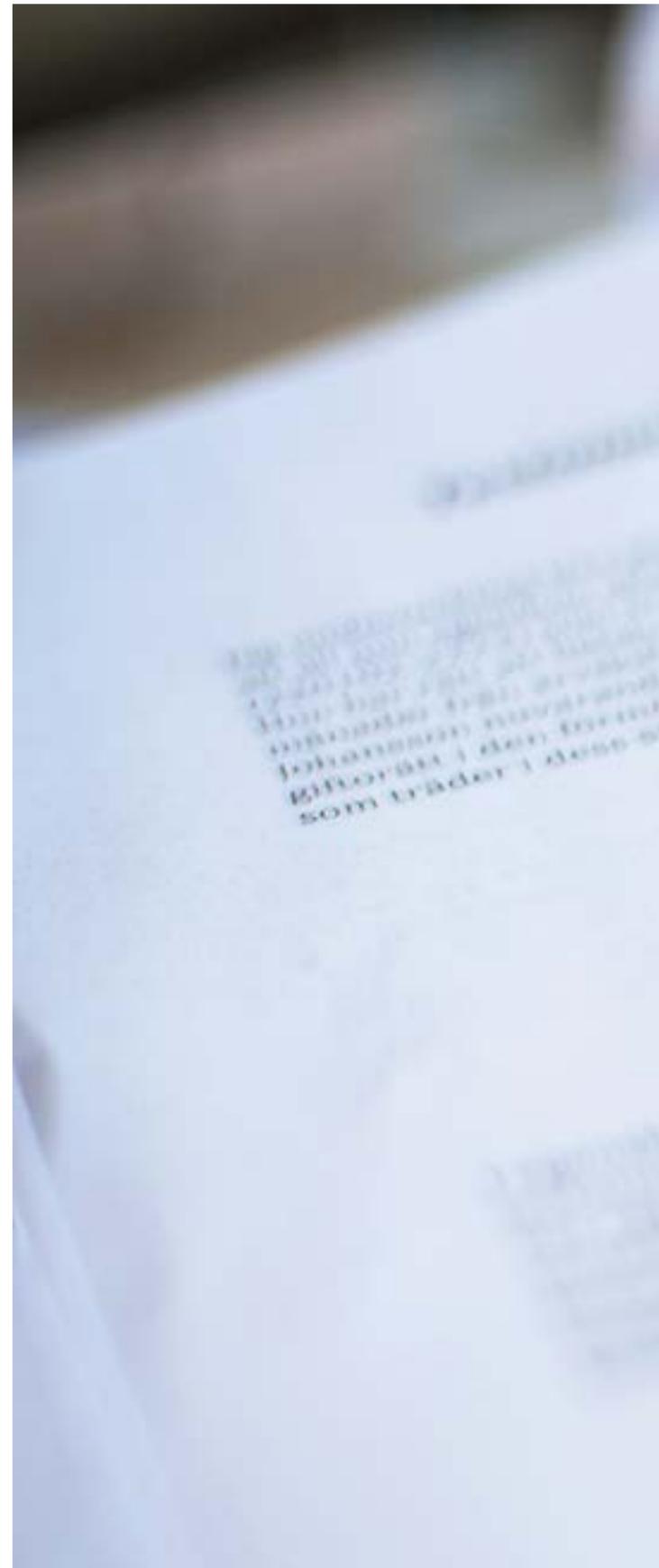
Om de kvarlevande kommer väl överens sinsemellan behöver eventuella felaktigheter i ett testamente inte leda till bekymmer.

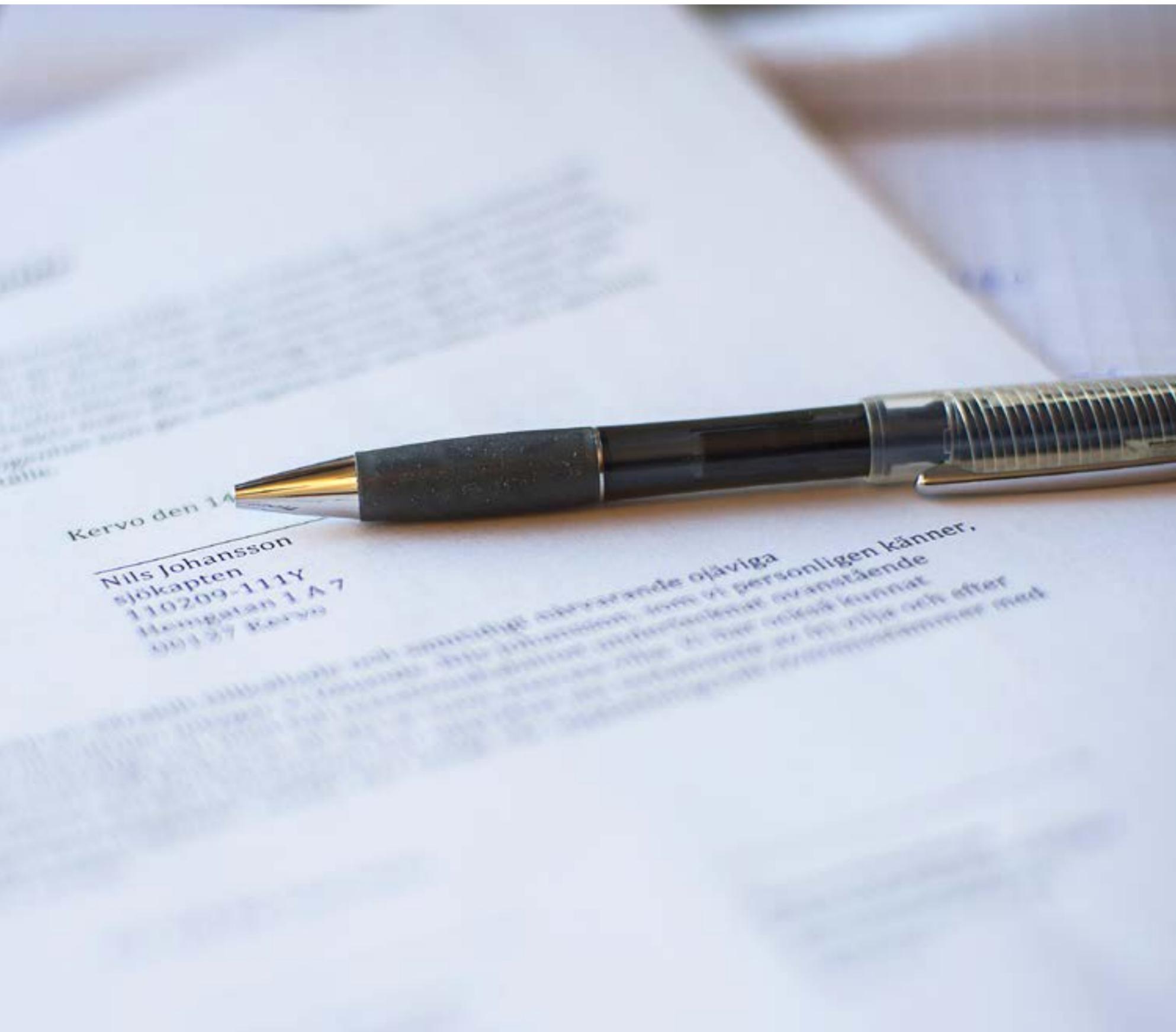
– Juridik är juridik och praktik är praktik. Det är förstas möjligt att inte kräva sina rättigheter fullt ut. Om alla inblandade godkänner ett testamente går man vidare från det, även om testamentet belastas av en ogiltighetsgrund.

Förvärva, ärva, fördärva

Det är inte bara på ålderns höst det lönar sig att fundera på de här frågorna. Döden kan inträffa när som helst, oväntat.

– Inte ska 20-åriga studenter fundera på testamenten. Men när man närmar sig fyrtio år eller senast när man

MAX LINDHOLM är jurist och sköter bland annat kvarlåtenskapsfrågor.

bildar familj lönar det sig att börja på. För den som är äldre kan det vara skäl att utse en person som får skö-

ta ens ekonomiska ärenden om man själv i framtiden eventuellt inte klarar av att sköta dem.

– Det blir mer aktuellt hela tiden, då den andel av befolkningen som är över 65 år ökar hela tiden. Formkraven för en sådan här intressebevakningsfullmakt är desamma som för ett testamente: en skriftlig handling med två ojäviga vittnen behövs.

Lindholm tycker att man också kan överväga att se över hur ens egendom ska fördelas redan innan man har dött.

– Det finns många sätt att undvika maximal beskattning. Om man vill understöda egna barn kan man exempelvis sälja egendom till cirka 75 procent av det gängse värdet utan att skillnaden anses utgöra förskott på arv.

INFÖR DÖDEN

1 2 3

I Kyrkpressens tredelade serie *Inför döden* skriver vi om hur man praktiskt kan förbereda sig för att lämna jordelivet.

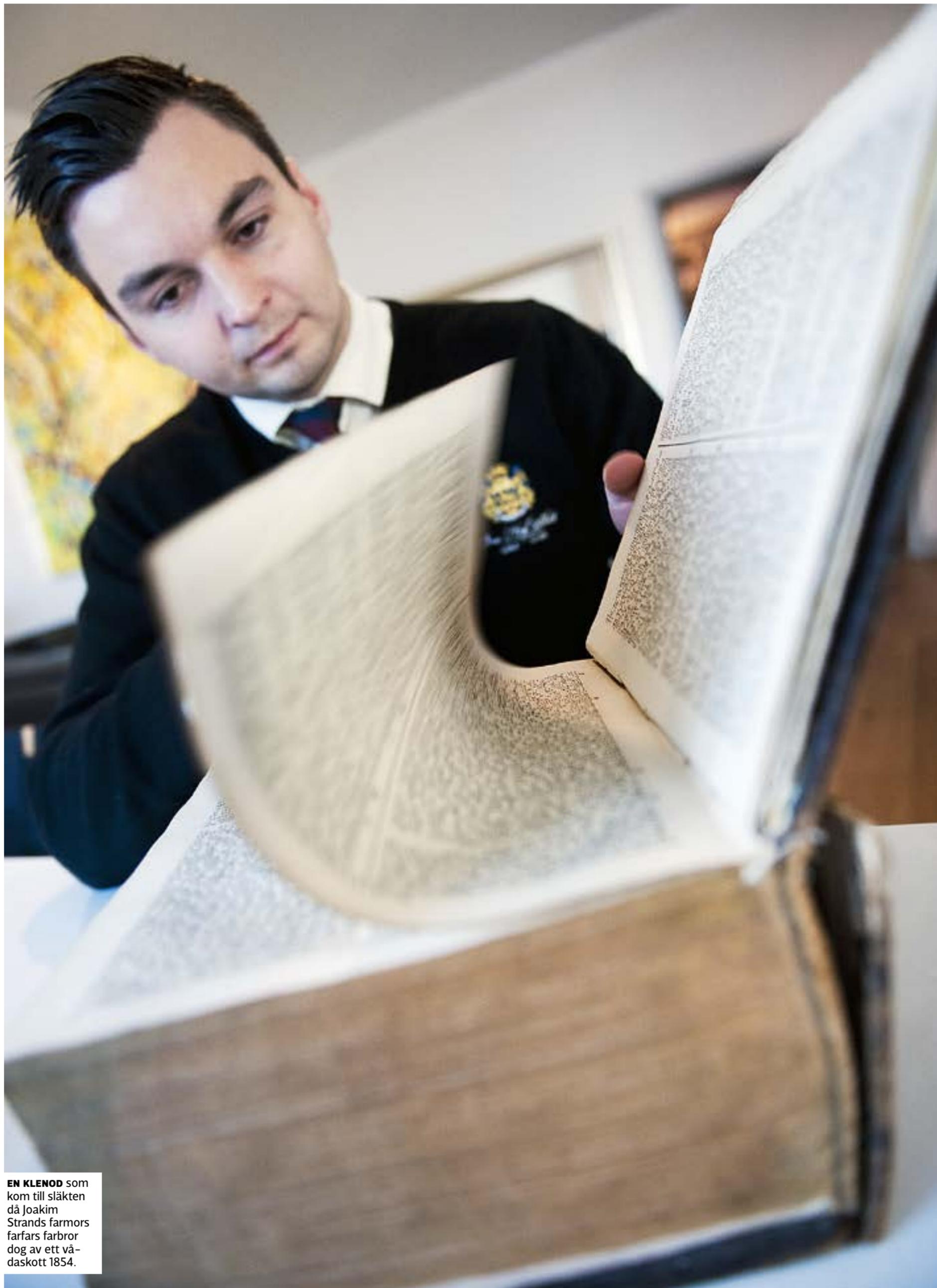
JURISTENS SJU PRAKTISKA RÅD:

- 1. Upprätta** ett testamente i god tid. Kom överens om att den advokat eller juridiska byrå som upprättat testamentet sparar det, eller meddela dina anhöriga var du sparar det. I ett testamente kan man till exempel frånta sina egna barns makars giftorätt till viss egendom som tillkommer via arv. Det kan vara viktigt om det finns egendom som det vore ytterst beklagligt att förlora till en annan släkt. Via specialtestamente eller legat kan du se till att viss särskilt bestämd egendom ska övergå till en viss nära människa efter ditt frånfälle.
- 2. Planera** dina ekonomiska angelägenheter i god tid, upprätta gärna en intressebevakningsfullmakt medan du ännu är vid dina sinnens fulla bruk.
- 3. Upprätta** gärna en lista på saker som ska skötas vid ditt frånfälle, allt från önskemål gällande begravningen till vilka banker du har konton hos.
- 4. Glöm** inte att så kallade familjehemligheter kan komma fram i den obligatoriska släktutredningen efter frånfallet. I den framgår alla barn som avlats efter att man fyllt 15 år, även oäkta.

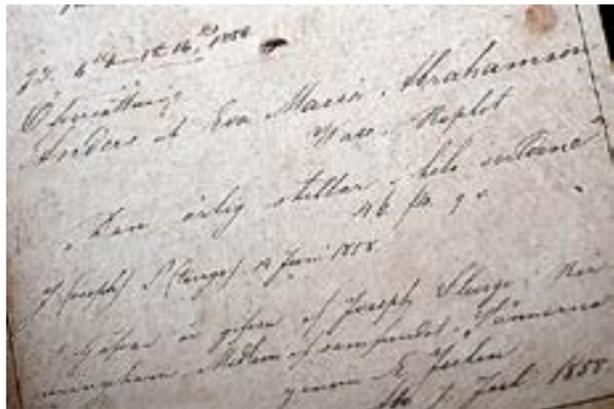
5. Bouppteckningen ska göras inom tre månader från den avlidnes död. Det innebär att de närmaste anhöriga måste komma överens om hur saken sköts om det inte finns ett testamente där en testamentsexekutor har utnämnts. Exekutorn tar vanligen boet i sin förvaltning och har förtur om tingsrätten begär om ett förordnande av bouppteckningsman och skiftesman.

6. Dödsboet kan förvaltas genom så kallad **samförvaltning**. Då krävs alla delägares samtycke för åtgärder för boets räkning. Över 97 procent av alla dödsbon förvaltas genom samförvaltning. Alternativet är att dödsboet förvaltas av en **boutredningsman** och **skiftesman**. Boutredningsmannen har behörighet att förbereda boet fram till bouppteckningen. Skiftesmannen bestämmer hur den reella kvarlåtenskapen ska fördelas mellan arvingarna. Ansöker man om ett förordnande av en boutredningsman ansöker man vanligen också att samma person är skiftesman. Ansökan görs i tingsrätten på den ort där den avlidne hade sin hemvist.

7. Känner du dig osäker som dödsbodeläggare lönar det sig att anlita en sakkunnig jurist i god tid, innan det är för sent.

EN KLENOD som kom till släkten då Joakim Strands farmors farfars farbror dog av ett vådaskott 1854.

E. JULIN översatte från engelska.

G.J. ROOS intygade bokens historia.

BIBELN TRYCKT i Åbo 1840.

KRIMKRIGET. En sexårig pojke träffas av ett vådaskott i Norra Vallgrund under Krimkriget 1854. Pojken dör och britterna som avfyra skottet såg till att föräldrarna fick en Bibel som tröst i sorgen. Bibeln går nu i arv hos familjen Strand.

En Bibel med historia

TEXT OCH FOTO: JOHAN SANDBERG

Året är 1854. Krimkriget har pågått sedan 1853 mellan Ryssland och alliansen England, Frankrike, det sardinska kungadömet och det osmanska riket.

De mest berömda skeendena utspelas på Krimhalvön i Svarta havet i dagens Ukraina. Men även Östersjön är ett slagfält. Här patrullerar brittiska och franska flottan. Bomarsunds fästning på Åland förstörs. Försöken att ta Hangö, Ekenäs, Gamlakarleby och Åbo slås tillbaka.

På order av ryssarna har lotsarna runt Vasa plockat bort alla remmar och sjömärken. Fiendens behöver nu lotsar för att kunna navigera mellan grynnorna. Frivilliga lotsar hittar man inte.

Den 7 eller 18 juli (beroende på källorna) 1854 patrullerar ett engelskt fartyg i närheten av Korsö lotsplats i skärgården utanför Vasa. De upptäcker några fiskare som flyr i sina båtar när de ser det engelska skeppet. Engelsmännen skjuter efter dem för att få dem att stanna. I en av båtarna träffas sexåriga **Anders Anderson Kock** som är tillsammans med sin pappa och de andra fiskarna. Ett vådaskott. Men Anders dör senare av sina skador.

En tragisk händelse under ett krig. Det som skiljer händelsen från övergreppen som sker på oskyldiga barn i moderna krig är engelsmännens reaktion. Fyra år senare, 1858 får föräldrarna **Anders och Eva Maria Abrahamson Kock** en Bibel som tröst i sorgen.

Den här Bibeln är släktklenod hos familjen Strand i Vasa. Den är tryckt 1840 och på svenska. **Joakim Strand**, ordförande för stadsfullmäktige i Vasa, har barndomsminnen av Bibeln.

– Jag har sett Bibeln sen jag var liten hos mina farföräldrar i Norra Vallgrund. Jag minns också ett fotografi av min egen far när han som väldigt

”Gud tröste alla dem som av krigen lida nöd och sorg och verke i människorna vår Herre Jesu Kristi sinne så att det kommer en dag då den ena människan icke mera mot den andra upplyfter det blodiga mordvapnet.”

Pastor G.J. Roos

liten sitter och läser ur den. Men hur den kommit i släktens ägo är en intressant berättelse som jag inte känt till.

Bibel från Birmingham

Den historien fick Strand höra av sin före detta lagledare i fotboll, **Claus Stolpe** som ville veta om Bibeln fanns kvar. Han hade i sin tur hört om den av **Lars-Ola Berg** i Norra Vallgrund.

– Sedan Vasabladet berättade om Bibeln i november har den väckt ett stort intresse, säger Strand. Då visste jag inte hur jag var släkt med pojken. Flera släktforskare har sedan dess bekräftat att pojken var min farmors farfars farbror.

Sedan farföräldrarna dog finns Bibeln nu hos hans föräldrar.

– Jag förstår att Bibeln landade hos min farmor och farfar för speciellt farmor var väldigt aktiv i kyrkan.

Delar av Bibelns historia finns dokumenterad på dess öppningsblad. Signaturen J.S. har dedikerat den till Anders och Eva Maria Abrahamson den 14 juni 1858. J.S. hälsar på engelska med Psaltaren 46:9; ”Han gör slut på krig över hela jorden”. I den svenska Bibeln har versen fått nummer 46:10. **E. Julin** i Åbo har på samma blad översatt dedikationen och antecknat att J.S. står för **Joseph Sturge** i Birmingham, England och att Sturge var medlem i samfundet Vännerna.

Pastor **G.J. Roos** har i Bibeln intygat riktigheten i hur den kom till Norra Vallgrund: ”Denna heliga bok är av Joseph Sturge i England förärad åt bonden Anders Abrahamson Norrgård eller Kock i Vallgrund norra by, till tröst i den djupa sorg han och hans hustru Eva Maria träffades därav att deras son Anders Andersson genom Krimkriget 1853–56 blev i en ålder av sex år och sex månader av engelskt sjöfolk döds-skjuten i närheten av Korsö lotsstation den 18 juli 1854 då de fientligt sinnade främlingarna jagade en flyende fis-

kebåt i vilken barnet befann sig jämte sin fader. Det var av våda den dödande kulan träffade det oskyldiga barnet och främlingarna yttrade bedrövelse över vad som hänt. Gud tröste alla dem som av krigens lida nöd och sorg och verke i människorna vår Herre Jesu Kristi sinne så att det kommer en dag då den ena människan icke mera mot den andra upplyfter det blodiga mordvapnet. Es 9:5. Riktigheten i ovantecknade data intygar G.J. Roos. Pastor”

– Även om historien delvis finns dokumenterad i själva Bibeln är det inget jag personligen känt till. Vi pratade aldrig om det där hemma, säger Strand. Varför Sturge sände Bibeln förtäljer inte historien.

– Jag tror han var ambassadör av något slag, säger Lars-Ola Berg.

I Birmingham står Joseph Sturge staty. Om det är samme man som sände Bibeln må förbli osagt. Statyns Joseph Sturge (1793 – 1859) var kväkare och motarbetade slaveriet. På plaketten står det att han arbetade för att ge frihet till slaverna, rösträtt till de brittiska arbetarna och för löftet om fred i en värld sönderliten av krig.

Örlogsfartyg närmar sig snabbt

På diskussionsforumet Skalman.nu finns ett inlägg som passar in på händelserna vid Korsö och som hänvisar till Vasabladet den 14 juli 1854. Problemet är att Vasabladet började utkomma först 1856, vilket kan betyda att man avser tidningens föregångare Vasa Tidning eller Ilmarinen. Det återges här förkortat och redigerat:

På eftermiddagen fredagen den 7 juli är torparen Anders Kock från Norra Vallgrund by med sin mellan 6 och 7 år gamle son och andra fiskare och lotsar på Korsörs lotsplats. Lotsarna jobbar med en telegrafinrättning då ett mindre örlogsfartyg snabbt närmar sig Korsör. Fartyget stannar en bit från land och sänder ut slupar mot holmen. Fiskar-

na skyndar till sina båtar för att komma undan i de inre grundare fjärdarna. Men fienden är, såsom Kock uttrycker sig, ”mäktig att ro” och närmar sig snabbt den båt han och två eller tre andra män och sonen befann sig i.

Förföljarna försöker få dem att stanna med hjälp av rop. Då börjar man skjuta från slupen. En kula rispar kanten av den flyende båten. Kock befäller sin son, som stod i fören, att huka sig ned i båten. Men sonen träffas. Kock ser en blodfläck vid sidan av bröstet på sonens skjorta.

Fiskarbåten när en grynn och mannen kastar sig i vattnet som när dem till midjan. Kock uppfattar sonen som ligger medvetslös i båten som förlorad och han hoppar i vattnet med de andra. Han hade inte hunnit till stranden när han ser sonen klättra över relingen för att följa efter. Men vattnet var för djupt och pojken vågade inte släppa taget om relingen. Kock vänder om och bär sonen till stranden. Där lämnar han sonen och flyr in i skogen.

Engelsmännen ger upp förföljandet då de når stranden. De finner den sårade pojken och tar honom till fartyget där hans skador förbinds. Kulan har snuddat längs bröstet utan att ha skadat lungorna. Barnet insveps i filter och frigges tillsammans med några andra tillfångatagna män.

– Gjorde engelsmännen dig något ont, Anders?, är faderns första fråga till sonen.

– Nej. Ombord på fartyget klappade de mig sakt på axeln. Många tårades och det var en fru som i synnerhet grät då hon såg blodet flyta, svarar sonen.

En annan närvarande berättar att befälhavaren strängt tillrättavisat manskapet i slupen. De trotsade ett givet förbud att skjuta mot värnlösa bönder och framför allt på barn.

Pojken är på sjukhus där den här berättelsen tar slut. Det oaktat dör han av sina skador. Varför vet vi inte.

PRESENTATION

Ett trask av
misstroendeFOTO: JOUNI
HARALA

”Det råder en skriande brist på förtroende i Finland. Ändå är det något som skulle behövas allt mer i dag, såväl inom politiken och marknadslivet som i skolorna och hemmen.”

Så skriver **Mikael Pentikäinen** i sin nytgivna bok *Luottamus* (Förtroende, Otava).

Det var i maj 2013 som Pentikäinen på grund av en förtroendekris med Sanomas styrelse fick lämna posten som chefredaktör vid tidningen Helsingin Sanomat.

Utöver sin egen berättelse kring karriärens upp- och nerförsbackar skriver Pentikäinen också allmänt kring förtroende och ledarskap. Enligt honom hör förtroende ihop med ömsesidighet - bara den som vågar ge ett förtroende kan få något tillbaka.

Boken är ingen andlig bok även om Pentikäinen med sin bakgrund inom gammellaestadianerna känner sin Bibel väl och kryddar texten med bibelcitater. Han säger sig ha fått mycket ut av att höra till rörelsen och uppskattar sitt religiösa arv högt. Han är också starkt av den åsikten att det är journalistens uppgift att både lyfta fram och granska kyrkan och religionerna i samhället. Om det förekommer brott mot mänskliga rättigheter eller om människovärdet på andra sätt kränks i religionens namn så är det enligt Pentikäinen journalistens plikt att rapportera om saken. Han har som tidningsman själv varit med och rapporterat om de pedofiliskandalerna som framkommit inom den laestadianska rörelsen under de senaste åren.

I år kandiderar Pentikäinen i EU-valet som en av Centerns kandidater.

■ NINA ÖSTERHOLM

Judas vill bara gråta när han går av scenen

MUSIKAL. Christopher Killik från Storbritannien spelar en intelligent men känslig Judas i Åbo Svenska Teaters uppsättning av musikalen *Jesus Christ Superstar*. - Det finns så mycket kärlek mellan Jesus och Judas. När jag går av scenen efter den sista måltiden vill jag bara skrika och gråta, säger Killik.

TEXT: NINA ÖSTERHOLM

Han har sjungit med **Elton John** och **The Twelve Tenors**, gjort *Chess* i Royal Albert Hall, en av huvudrollerna i *The Hitman* och medverkat i *West End*-premiären av *Love Story*. I vår står **Christopher Killik** på Åbo Svenska Teaters scen i rollen som Judas i musikalen *Jesus Christ Superstar*.

- Kärleken tog mig till Finland så jag har faktiskt tidvis bott och arbetat här förut. När Åbo Svenska Teater började söka besättning till *Jesus Christ Superstar* blev jag ombedd att gå på audition.

Ville aldrig förråda

Musikalen är årets storsatsning på svenska teatern i Åbo som jubilerar 175 år i år. Den svenska översättningen av **Andrew Lloyd Webbers** och **Tim Rice** legendariska rockopera om Jesus sista dagar har gjorts av **Ola Salo**, känd från gruppen *The Ark*.

Christopher Killik har jobbat med texten på många olika sätt.

- En av mina goda vänner är väl förtrogen med Bibelns texter. Så vi satte oss ner och jämförde musikalmanuskriptet med Bibeln. Vi tittade på vad som verkligen finns med i bibeltexterna och vad som är manusförfattarnas tolkningar och versioner.

Han tar sin egen rollfigur Judas som exempel.

- I musikaltexten förstår Judas sin avgörande roll för berättelsen utvecklas och han både ifrågasätter den och ber Jesus om att slippa förråda honom. Han förstår precis vad han gör. Det är ett otroligt tragiskt ögonblick när

vänskapen mellan Jesus och Judas går i kras och jag vill bara gråta när jag går av scenen. Det är starka känslor. Men vi brukar säga att "Hamlet needs to stay on stage" (ung. Hamlet måste stanna på scenen).

När musikalen hade premiär på 1970-talet väckte bland annat Judas rollfigur starka reaktioner. Exempelvis i Italien lär kyrkor där musikalmusiken uppfördes ha blivit bannlysta.

Själv tycker Killik att det är bra att teatern ifrågasätter Bibelns text.

- Religion är en vacker sak, jag har själv någon slags tro. Men jag tycker alltid det är bra när man vågar ställa frågor och utmana människor att tänka vidare. På en teaterscen kan också Jesus ifrågasätta Gud.

Skådespelare på import

De andra huvudrollerna i Åbo Svenska Teaters uppsättning görs av **Alexander Lycke** som Jesus, känd bland annat som Jean Valjean i *Les Misérables* som teatern satte upp 2010. **Maria Magdalena** spelas av **Anna-Maria Hallgarn**. Båda två kommer från Sverige. Hela tre fjärdedelar av de 400 sökande till de olika rollerna i musikalen kom från Sverige. Det är första gången som musikalen spelas på svenska i Finland.

- Jag tycker teatern tog en enorm risk genom att anställa mig för en svenskspråkig roll, skrattar Christopher Killik, som har engelska som modersmål.

Han tycker det är ett stort ansvar att få språket att låta rätt och arbetar tillsammans med en egen språkcoach.

I DAG torsdagen den 13.2 gör Christopher Killik premiär som Judas på Åbo Svenska Teater.
FOTO: PETTE
RISSANEN

Smärta, men inget hjärta

FILM

Nymphomaniac

Regi: Lars von Trier

Lars von Trier är en regissör som gillar stora idéer och som inte räds religiös symbolik. Ta till exempel *Breaking the Waves*, filmen där **Emily Watsons** unga hustru offerar sig för sin pa-

ralyserade mans skull.

Här är det lätt (om än känslomässigt svårt) att låsa in Kristi lidande, inbäddat i ett töcken av destruktiv kalvinism. I *Dancer in the Dark* möter vi ett annat "helgon", gestaltat av sångfågeln **Björk**. Hon är kvinnan som står i bjärt kontrast till **Charlotte Gainsbourg** i *Antichrist*.

Gainsbourg återkommer i *Nymphomaniac*, en sexu-

ellt explicit själamässa som, märkväl, i inget skede kapitulerar inför det strikt pornografiska. Det är en den mest plågsamma av resor, en odysse med kvinnligt feministiska förtecken och religi-

ösa metaforer som färdkost. Gainsbourg är den sexuellt sargade kvinnan som i ett möte med **Stellan Skarsgårds** enstöring lägger ut texten om sitt liv, från oskuldsfullt flickbarn till sex-

missbrukare med ett våldsam samt förflutet.

En sorglig historia, visst, men som Skarsgårds "bikt-fader" konstaterar skulle ingen ha höjt på ögonbrynen ifall en man gjort sig skyldig till samma dåd. Samtidigt drar han, den idéhistoriskt bevärdade mannen, en parallell till den kyrkliga splittringen på 1000-talet. Där den ortodoxa kyrkan står för ljus och glädje står den romersk-katolska varianten för smärta och lidande, ett smärre helvete.

I ett skede uppenbarar sig också Jungfru Maria (eller rättare sagt en niddbild) men kanske kunde man här sätta en punkt för den andliga tolkningen. Bara för att konstatera att Lars von Trier levererat en intellektuell stilövning som närmar sig frågor om skuld och skam utan att lyckas pricka in en enda sympatisk person. Det känns hjärtlöst, av förekommen anledning även gräsligt och pretentiöst.

■ KRISTER UGGELDAHL

”På en teaterscen kan också Jesus ifrågasätta Gud.”

Christopher Killik

– Å andra sidan tycker jag att min svenska på ett halvt år blivit bättre än min finska och den har jag kämpat hela fem år med.

Killik är också glad över den relativt stora friheten ensemblen haft att göra sina egna tolkningar av texten.

– När man gör musikaler som till exempel *Fantomerna på Operan* så måste allt vara på millimetern korrekt, står du ett steg för långt åt höger så får du en varning. Det dödar kreativiteten rätt effektivt. I Åbo följer vi naturligtvis texten, och musiken är ju helt som i originaluppsättningen, men ändå gör vi en helt ny version av berättelsen.

JESUS CHRIST SUPERSTAR PÅ ÅBO SVENSKA TEATER

- **Premiär** den 13.2.2014.
- **Rekommenderad** fr.o.m. 13 år.
- **Regissör:** Juha Hemänu, kapellmästare: Jussi Vahvaselkä.
- **I rollerna:** Jesus: Alexander Lycke, Maria Magdalena: Anna-Maria Hallgarn, Judas: Christopher Killik, Petrus: Linus Fagerström/Göran Gillinger, Siméon: Sleiman Aoun, Kajafas: Björn Blomqvist/Janne Sundqvist, Hannas: Jerry Wahlfors, Pilatus: Waltteri Torikka/Markus Virta, Herodes: Dick Holmström/Markus Virta.

Hjärtskärande ärlig sökare

BOK

Stairway to Heaven

Författare: Syster Sofie O.P.
Förlag: Artos&Norma

Det var en riktig nostalgitripp att läsa denna innerligt skrivna självbiografi eftersom jag som barn slukade den här typens kristna vittnesbörd. Enda skillnaden är att de nästan alltid slutade med att författaren gick med i något frikyrkligt sammanhang – icke så denna gång.

Stairway to Heaven är berättelsen om en verklig sökare. Sofie är inte alls intresserad av det materiella, hon söker livets mening och blir på kuppen en representant för sjuttio- och åttio-talens olika samhällsfenomen: vänstersympatierna, hippierörelsen, musiken, vegetarismen, feminismen, rotlösheten, yogan, drogerna och alla möjliga varianter av New Age. Den inre hungern leder henne från kibbutzliv i Israel till sökandet av sanningen i Indiens olika ashram. En viktig person på vägen är australienske Matthew, den första kristna person hon lär känna och som senare ska bli hennes pojkvän. Men vägen slutar inte där – den leder in i ett mycket speciellt kall, och den är långt ifrån rak.

Två saker slår mig starkt i samband med läsningen. För det första undrar jag om det fortfarande finns unga människor som Sofie, vars drivkraft inte är karriär eller ägodelar utan att finna meningen med livet? Svaret är säkert ja men det är på något sätt svårt att tro, så fräscht känns det. För det andra så slår det mig vilket fantastiskt perspektiv vi får om vi låter bli att skämmas för olika perioder i vårt liv

och istället söker spår av Gud i allt det som hänt oss. Syster Sofie, numera dominikaner nunna bosatt i Sverige, har en ödmjuk och glädjefylld inställning till livet. När hon nu ser tillbaka på sitt liv innan hon mötte Gud har varje person, varje plats och varje tuff läxa sin givna plats. Erfarenheterna bildade ”ett strålände pärlband av ljus, min egen Vintergata, som egentligen bara pekade åt ett enda håll – mot Gud”. I hennes ord blir det vackert och självklart att se det så.

Sökandet är det centrala temat i boken. Den stora hungern som ingen annan än Gud kan mätta upplevs redan av barnet som inte känner sig bekräftad. Den andliga kampen inför Sofies stora livsval, att välja bort man och barn för ett liv i avskildhet, skildras med hjärtskärande ärlighet men samtidigt med budskapet att den stora glädjen bara väntar dem som vågar överläta sitt liv helt till Gud – oavsett vart det leder.

För den som (likt mig) har en lite förlegad bild av nunnors liv och kallelse kommer boken med ny insikt. Den är också ett charmigt och känsligt skrivet tidsporträtt: här finns musiken, stämningarna och ungdomens upplevelser av total frihet väl beskrivna. Men det som starkast utmärker berättelsen är ändå livsglädjen, och inspirationen till att leva det liv som faktiskt är mitt.

■ JOANNA NYLUND

SYSTER SOFIE tillhör dominikanorden och lever i Sankt Dominikus kloster utanför Lund. FOTO: ARTOS&NORMA

Torvalds fick pris för bok om ätstörningar

PRIS. Kyrkpressenredaktören **Sofia Torvalds** har fått ett av Svenska litteratursällskapets pris för sin bok *Hungrig*.

Svenska litteratursällskapet belönar varje år författare, vetenskapsutövare och konstnärer för deras insatser för litteraturen, forskningen och konsten. Huvudpriset på 40 000 euro och den Tollanderska medaljengick i år till **Bo**

Lönnqvist för hans bok *Dödens ansikte – Tro och sed bland herre och folk*.

Till Sofia Torvalds tillföll ett pris om 10 000 euro ur Ingrid, Margit och Henrik Höjers donationsfond för boken *Hungrig. En bok om ätstörningar och föräldraskap*. I motiveringen står att Torvalds kombinerar ett djupt personligt engagemang med stor lyhördhet

SOFIA TORVALDS hoppas att ätstörningsvården utvecklas. FOTO: CHRISTA MICKELSSON.

för drabbade individer och familjer. ”Samtidigt tvingar hon oss till insikt om ätstörningarnas samhälleliga rötter och ger oss en gedigen dos upplysning om det mångfacetterade gisslet och olika vårdformer.”

– Jag är jätteglad över priset. Att boken får ett pris betyder ju också att de tunga berättelser som jag har fått höra och dela med

mig av tack vare boken nu får den uppmärksamhet de verkligen förtjänar, säger Sofia Torvalds.

Hon tillägger att det allra viktigaste för henne är att ätstörningsvården i Finland utvecklas så att det ska vara möjligt för alla som lider av ätstörningar att få specialiserad ätstörningsvård snabbt och gratis.

■ CHRISTA MICKELSSON

KRYSSSET FEBRUARI

	STAD I FINLAND	DAGAS	MORGN GUDS-TJÄNST	LARV	HJÄRT-LIG	VERK-LIG	HANDSÅK	GRUND HAVS-VIK	TILL-FÖRA		
	→						SLUT-OKO I BÖN				
					DUGGAR				KAN STOPPA PRATSAN.		
	ROPA	EXTERIÖR LITET FLÖDE					FORM INKVARTERING				
					LIKA OÄ-LIGT SOM DÄLIGT. PER STENADE			KYRKANS UNGDOM FRESKAL			
	SKÄL FÖR-FARANDE		ELIOT	OTTO ALMBERG MIRAKEL		BLÅ-SVÄGER. ÖK MOT-TAGLIG					
BMA 2014	↓	MARISE JOH 3:1 MÅLA	HÄN-RYCK-NING	KRÄNKOR	STILLNA	CHDSEMI		TVÄR-SLÅ	6/6		
DURK-SLAG SVISS			HÄMN-STEAD I KINA FÄGELN			ÄR OBE-FORDRAG					
				NY-BÖRJARE		FANGI-SERA			UGGLA		
TÖG ÖVER EFTER MOSE SM 3:1:7				SVÄRS-FÄSTE CARDS-PLAN		STRÖM			BÖRJAN TILL SLUTET KÖLLETEN UPP 11:20		
ADRI HÖRRA TAL SKÄM-TILMÄR					FIN HAR MÄNNAN STAM-PEL --- GALISSA	BUNDEN			OLYCKAN GUD TÄNKE SKREV GULLEOU OM		
			ALD OCH STRÄD STRÄVA			STÄCKARE	RYSK LEONAR FRÄN 1821	NORSK KONST-NÄR	BIBEL-DEL GAUSS	JOM HEND OCH KAT LUK-GILTIGT	VINST
					PLÅTEN --- TÄNKA UPP PÅ 10014 NÄR I RYSSLAND				RAMMAN SEGT VIRKE		
PÄSTÖT IDE		RÖD SEDEL	FÄS FRÄN FÄM	PETRUS DRÖK MÅN 4:19 ÖGRUFF				OMBUD INUTI			28/6
					BLÅ BYXOR		POJK-NÄMEN SA KALLAD			SKYNDIG PRO-NOMEN	
OTERA-TIONA-KAFU FÖREBILD		VIND-STÖTAR			SUME-RISK GUD		TENN		JÖRG-SEN		
			HAND-LING			SEPA-RAT				MORALIS GRUND-ÅSKÄD-NING	

Konstruerat av BRITT-MARI ANDFOLK

SKICKA IN!

Sänd in din krysslösning senast tisdagen den 4 mars 2014 till: Kyrkpressen, Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors. Märk kuvertet "Februarikryssset". De tre först öppnade rätta lösningarna belönas med bokpris. Bibelcitaten i kryssset är enligt Bibel 2000. Lycka till!

Namn & adress:

E-post:

(Fyll i, så får du aktuell information från Kyrkpressen och Fontana Media.)

LÖSNINGEN

Bland de rätta lösningarna belönades följande med ett bokpris som kommer på posten. Vi gratulerar: **Gun Andergård**, Borgå, **Ann-Louise Nyholm**, Helsingfors och **Rebecka Sjöberg**, Vasa.

VINN BÖCKER!

	STAD I FINLAND	DAGAS	MORGN GUDS-TJÄNST	LARV	HJÄRT-LIG	VERK-LIG	HANDSÅK	GRUND HAVS-VIK	TILL-FÖRA		
	→						SLUT-OKO I BÖN				
					DUGGAR				KAN STOPPA PRATSAN.		
	ROPA	EXTERIÖR LITET FLÖDE					FORM INKVARTERING				
					LIKA OÄ-LIGT SOM DÄLIGT. PER STENADE			KYRKANS UNGDOM FRESKAL			
	SKÄL FÖR-FARANDE		ELIOT	OTTO ALMBERG MIRAKEL		BLÅ-SVÄGER. ÖK MOT-TAGLIG					
BMA 2014	↓	MARISE JOH 3:1 MÅLA	HÄN-RYCK-NING	KRÄNKOR	STILLNA	CHDSEMI		TVÄR-SLÅ	6/6		
DURK-SLAG SVISS			HÄMN-STEAD I KINA FÄGELN			ÄR OBE-FORDRAG					
				NY-BÖRJARE		FANGI-SERA			UGGLA		
TÖG ÖVER EFTER MOSE SM 3:1:7				SVÄRS-FÄSTE CARDS-PLAN		STRÖM			BÖRJAN TILL SLUTET KÖLLETEN UPP 11:20		
ADRI HÖRRA TAL SKÄM-TILMÄR					FIN HAR MÄNNAN STAM-PEL --- GALISSA	BUNDEN			OLYCKAN GUD TÄNKE SKREV GULLEOU OM		
			ALD OCH STRÄD STRÄVA			STÄCKARE	RYSK LEONAR FRÄN 1821	NORSK KONST-NÄR	BIBEL-DEL GAUSS	JOM HEND OCH KAT LUK-GILTIGT	VINST
					PLÅTEN --- TÄNKA UPP PÅ 10014 NÄR I RYSSLAND				RAMMAN SEGT VIRKE		
PÄSTÖT IDE		RÖD SEDEL	FÄS FRÄN FÄM	PETRUS DRÖK MÅN 4:19 ÖGRUFF				OMBUD INUTI			28/6
					BLÅ BYXOR		POJK-NÄMEN SA KALLAD			SKYNDIG PRO-NOMEN	
OTERA-TIONA-KAFU FÖREBILD		VIND-STÖTAR			SUME-RISK GUD		TENN		JÖRG-SEN		
			HAND-LING			SEPA-RAT				MORALIS GRUND-ÅSKÄD-NING	

JURIDISKA BYRÅN

MAX LINDHOLM

Din pålitliga, sakkunniga och lösningsinriktade partner!

Byrån sköter Ditt och vid behov Ditt företags avtalsjuridiska, arbetsrättsliga eller familje- och kvarlåtenskapsrättsliga ärenden konstruktivt, målinriktat och med pietet.

Fredriksgatan 61 A 6. vån, 00100 Helsingfors, tel. 040 518 5158, max.lindholm@laborex.fi www.laborex.fi

St Rökeri

Jakobstadsvägen 24 B, Nykarleby

Rökt laxfilé Gravad laxfilé

Öppet/Auki: Onsdagar kl. 10-14
Fredagar kl. 10-18
Lördagar kl. 10-14

Beställningar ☎ 040 860 1692 / Ström

Nu kan du få originalet av det Biomagnetiska armbandet

med 2 poler på 2,500 gauss som balanserar kroppens positiva och negativa joner för bättre hälsa.

Lindrar mot huvud-, rygg- och muskelsmärk. Förbättrar cirkulationen. Ökar energinivån och minskar stress och trötthet. Armbandet är av hög kvalitet med 24 K gulddouble. Använd armbandet dagligen och upplev de positiva fördelarna.

Pris **29,50€** inkl. postkostnader

Sänd in din beställning till: Jonnys Försäljningstjänst Petalaxvägen 18D, 66240 Petalax

Antal: _____

Namn: _____

Adress: _____

06-347 0608 cjcenter@malax.fi

UR EVANGELIET

”Många som är sist skall bli först, och många som är först skall bli sist.”

Läs mera i Matt. 19:27-30

OM HELGEN

Nåden kan inte förtjänas

Söndagens latinska namn, Septuagesima, berättar för oss att det är 70 dagar till påsk. Den här söndagen börjar vi vända blicken mot påsken. Av gammalt började prästerskapets fasta vid den här tiden. Församlingen uppmanas att med uthållighet kämpa trons goda kamp i förtröstan på Guds nåd.

Söndagens evangelietext påminner om att Guds nåd inte kan förtjänas. Hans godhet är lika stor mot alla.

RUNT KNUTEN

Delad måltid, delad vänskap.

Vändagsoppa i Sunds församlingshem fredag klockan 13.00.

Kyrkhelg

11-13.4.2014 i Helsingfors

PLATS: Munksnäs kyrka

TEMA: Jesus från Nasaret går här fram

MEDV: Göran Skytte, Dag Sandahl m.fl.

Mera info senare och på adressen kyrkhelg.fi

INSIDAN

Ansvarig redaktör:
Erika Rönngård,
040 831 6614,
annons@kyrkpressen.fi

Annonsera i Kyrkpressen!
Leif Westerling 050 329 4444, leif.westerling@kyrkpressen.fi
Jonny Åstrand 050 092 4528, cjcenter@malax.fi
Kyrkliga annonser: 040 831 6614, annons@kyrkpressen.fi

BETRAKTELSEN PER STENBERG

ILLUSTRATION: PIA HOLM

En världsvid familj

VI HADE tänkt gå på en högprofilerad gospelgudstjänst i Harlem, faktum var att vi hade rest tusentals kilometer just för det. Nå, det visade sig att de inte tog emot turister till just den gudstjänsten vi skulle behöva gå på för att få ihop resten av dagens program. Istället hittade vi en annan gudstjänst i en kyrka med lite lägre profil. Det började med sing-in med en äldre dam vid pianot. Hon hade tyvärr inte lärt sig använda pedalen. Hon spelade helt bra men allt lät som en soppa på grund av den nedhållna pedalen. Vi såg på varandra och våra blickar ställde frågan: är det det här vi har rest tusentals kilometer för? Till all lycka blev det bättre till själva gudstjänsten, pianisten byttes ut. Inte kan man tala om någon himlastormande gospelupplevelse nu heller, man kunde snarare karakterisera det som stilla församlingsång. Hursomhelst beslöt sig min mage för att ställa till det och jag fick tillbringa stora delar av gudstjänsten på toaletten. Det som stannat hos mig är den välkända sången *Amazing grace - Öändlig nåd* och det allvar som församlingen tog på sig. De hälsade oss turister välkomna och vi fick en liten inblick i deras söndag. Senare på B.B. King Bluesclub fick vi gospelupplevelse när Harlem Gospelchoir bjöd in till att fira Gospelgudstjänst på nattklubben. Igenom magot och okoncentration nådde mig också där budskapet om oförtjänt nåd som förändrat och förändrar liv.

Man brukar ibland skilja på nåd i betydelsen frikännande dom, så kallad forensisk nåd, och nåd som ingjuten kraft. Vår Bibel lyfter fram båda dimensionerna. I både Romarbrevet 5 och 8 är det om den frikännande nåden Paulus talar ”Nu blir det alltså ingen fällande dom för den som är i Kristus Jesus” (Rom 8:1).

I Efesierbrevet 4 skriver samme Paulus ”Var och en av oss har fått just den nåd som Kristus har velat ge honom”. Det blir absurt att här tänka sig ett visst mått av förlåtelse eller frisägande nåd. Här handlar det om nåden att Jesus har en uppgift och en tanke för oss var och en. En plats i Hans rike som bara just du eller just jag kan fylla. Det finns en stor dos mening och mål i den här nåden. Inget liv är meningslöst, inget liv är avsett att levas för sig själv eller helt isolerat från andra. Vi är alla en del av något större. Guds folk, Guds världsvida familj på upptäcktsresa för att se allt mer av vad nåden innebär.

Per Stenberg är verksamhetsledare för Förbundet Kyrkans Ungdom.

#bönetwitter

”Gode Gud, tack för den oförtjänade nåden att få tillhöra dig! Tack för att du har en plats och en plan för var och en. Låt oss varje dag få se mer av nåden som bär!”

Följ Kyrkpressens böne-twitter på sökordet #bönetwitter

HELGENS TEXTER

FÖRSTA LÄSNINGEN
5 Mos. 7:6-8

ANDRA LÄSNINGEN
Fil. 3:7-14

EVANGELIUM
Matt. 19:27-30

Tredje söndagen före fastetiden (Septuagesima). Temat är ”Den oförtjänta nåden”.

PSALMFÖRSLAG

266: 1-3, 453, 275, 170 (N).

Psalmerna är valda av Dag-Ulrik Almqvist.

VECKANS PERSON

SANKT VALENTIN är ett helgon som led martyrdöden i Rom på 300-talet. Det enda vi med säkerhet vet om honom är hans namn och att han dog den 14 februari.

Enligt en folklig föreställning utser fåglarna sin partner just den här dagen.

Enligt en legend vigde Valentin kristna par. Det sägs också att han var förälskad i fångvaktarens dotter och hann smugla ut ett kärleksbrev till henne före avrättningen.

Källor: Tradition och liv, Wikipedia.

KALENDERN 14-20.2

DOMPROSTERIET

BORGÅ
SÖ 16.2 KL. 10: GUDSTJÄNST I EMSALÖ KAPELL, Lindgård, Tollander. Årsmöte efter gudstjänsten.
KL. 12: HÖGMÄSSA I DOMKYRKAN, Wilén, Puska, Tollander, Clas Abrahamssons gudstjänstgrupp.
KL. 17: MUSIK I MARIAGÅRDEN, Jarkko Yli-Annala, orgel
TO 20.2 KL. 18: JAKTEN PÅ JOHANNESVANGELIET i Café Anka-ret, Ann-Britt Hedman

LAPTRÄSK
Fre 14.2 kl. 18: Kyrkvårdssamling i Mariagården, Stina Lindgård, Håkan Djupsjöbacka, Mia Aitokari
LÖ 15.2 kl. 16: Läsmöte i Garpom-Embom hos Frej och Ann Mari Saarinen.
LÖ 15.2 kl. 18: Cellis på Mariagården, Håkan Djupsjöbacka
SÖ 16.2 kl. 10: Högmässa i Sävträsk kapell, Håkan Djupsjöbacka, Mia Aitokari
SÖ 16.2 kl. 14: Högmässa i Andreakapellet. Efter mässan läsmöte och kyrkkaffe i Annagården, Stina Lindgård, Susann Stenberg, Mia Aitokari
TI 18.2 kl. 18: Läsmöte i Drombom hos Paula och Stig Vidlund
On 19.2 kl. 14: Liljendal församlings Pensionärer r.f. samlas på Mariagården, Stina Lindgård, Susann Stenberg, Mia Aitokari

LILJENDAL
15.2. kl. 16: Läsmöte i Garpom-Embom hos Ann-Mari och Frej Saarinen. SL/MA/SS
15.2. kl. 18: Cellis på Mariagården
16.2. kl. 10: Högmässa i Sävträsk kapell. HD/MA
16.2. kl. 14: Högmässa i Andreakapellet. SL/MA/SS. Efter mässan läsmöte och kyrkkaffe på Annagården.
18.2. kl. 18: Läsmöte i Drombom hos Paula och Stig Vidlund. SL/MA/SS.
Ingen VU & Ba: vecka 8.
Pastorskansliet är i februari öppet: onsdag 26.2.2014 kl 9-15. Vid brådskande ärende kontakta kansliet i Lovisa.
Fr o m mars är kansliet öppet onsdagar kl 9-15.

LOVISA
Gudstjänst sö 16.2 kl 12: i kyrkan, Blom, A Jokinen. Efter gudstjänsten lägerskriftskolans lektion i församlingsgården
Bisagruppen må 17.2 kl 18: i Vesperhemmet - Heb 11-13
Pensionärerna ti 18.2 kl 13: i församlingsgården: Apoteket informerar
Morgonkaffe: to 20.2 kl 8.30 i Tikva
På kommande:
Gemensamt Ansvar-jippo lö 1.3 kl 11-14 i församlingsgården

PERNÄ
Café Mikael: fr 14.2 kl. 10-13 i Mikaelstugan, Ingegerd Juntunen
Bössinsamling till förmån för Gemensamt Ansvar: lö 15.2 kl. 10-13 vid ABC i Gammelby
Radierad gudstjänst: sö 16.2 kl. 10 i kyrkan, Robert Lemberg, Paula Jokinen, Ingmar Hokkanen, Lovisakören.
Pysseledag för hela familjen: ti 18.2 kl. 10-15 i Prästgården till förmån för Gemensamt Ansvar. Pamela Westerlund. Intäkterna för materialkostnaderna går till insamlingen.

SIBBO
SIBBO KYRKA: Sö kl 12 mässa Camilla Ekholm, Anders Ekberg. Ingen söndagsskola p.g.a. sportlov.
KakaoClubben: Fr kl 9:30, Kyrkoby församl. hem.
Träff för närståendevårdare: Fr kl 13-15, Prästgården. Tvåspråkigt, anmälan inte nödvändig. Ann-Christine Wiik, Ann-Lis Biström, Ulla-Majja Järviö.
Kyrkobrodererna: Fr kl 18:30 i Kyrkoby församl. hem.
Samtalsgruppen på Linda: Ti kl 13:15, Wiik.
Växa i möte med andra: Ti kl 18:30, Prästgården. Öppen samtalsgrupp som träffas en gång/månad för att diskutera möten med medmänniskor. Biström.

HELSINGFORS PROSTERI

JOHANNES
Fr 14.2 kl. 10-11.30: Familjeträff i Hörnan. Ollberg.
kl. 12.15-13.30: Veckolunch i Högbergsgården, Högbergsgatan 10 E. Frivillig avgift. Välkommen på middagsbön i Johanneskyrkan kl. 12.
SÖ 16.2 kl. 10: Högmässa i S:t Jacob. Repo-Rostedt, Henricson. Kyrklunch.
kl. 12: Högmässa i Johanneskyrkan. Lindström, Djupsjöbacka, Almqvist, Löfman. Kyrkkaffe.
Må 17.2 kl. 11: Cellträff i S:t Jacob. Stranden.
kl. 10-11.30: Obs! Ingen familjeträff i Hörnan p g a sportlovet.
TI 18.2 kl. 12: Lunchmusik i Gamla kyrkan. Roman Chlada.
kl. 13: Träffpunkt för seniorer & daglediga i Högbergsgården, Högbergsgatan 10 E.
Carl Appelberg berättar om Helsingfors förr och nu på vykort. Anhild Träskman, Löfman.
kl. 18: Ljussmessa i Johanneskyrkan. Djupsjöbacka, Almqvist, Tomas vokalensemble.
On 19.2 kl. 14-15.30: Diakonitträff i S:t Jacobs församlingssal. Redaktör Benita Ahlnäs berättar om Karin Allardt-Ekelunds ”Eldsjäl”. Salenius.
kl. 18: Veckomässa i Gamla kyrkan. Lindström, Almqvist.

To 20.2 kl. 13: Samtalsgruppen i Folkhälsans seniorhus. Djupsjöbacka.
kl. 20: Taizémässa i Mariakapellet, Högbergsgatan 10 D. Terho, Unga Vuxna i Helsingfors.
Middagsbön i Johanneskyrkan må-fr kl. 12

MATTEUS
Matteus hemsida: www.matteus.fi
Pastorskansliet är stängt fredag 21.2.

MATTEUSKYRKAN Åbohusvägen 3
SÖ 16.2 kl. 12: högm, Hallvar, Mauriz Brunell. Kyrkkaffe.
SÖ 16.2 kl. 15.30-17.30: Matteus Gospel körövning med Daniela och Staffan. Ingen förhandsanmälan.
Gruppen medverkar i kvällsmässan samma kväll. Alla åldrar är välkomna, inga förkunskaper behövs.
SÖ 16.2 kl. 18: kvällsmässa, Ahlfors, Daniela & Staffan. Efteråt kvällste i Matteussalen.
To 20.2 kl. 12: klubb för halvfärdiga handarbeten. I vår satsar vi särskilt på att sticka babykort till Malawi. Mera info: www.nuttu.info (på finska). Ledare: diakonissa Carita Riitakorpi, tfn 050-380 3986.

DEGERÖ KYRKA: Rävsvundvägen 13
SÖ 16.2 kl. 10: högm, Ahlfors, Mauriz Brunell. Kyrkkaffe
Samtalslunch för 65-69 åringar: Fredag 28.2 kl. 12 i Matteussalen, ingång via kansliet. Dagens tema: Fastlag, gamla traditioner och nya. Anmäl till Matteus församlingskansli, matteus.fors@evl.fi eller tfn 050-380 3933 senast ti 25.2 kl. 14.

PETRUS
www.petrusforsamling.net
fr 14.2:
- kl. 10 MUSIKLEK i Södra Haga: på Petruscentret 2 vän, Vesperv. 12 A. Musiklek för 0-5 åringar och föräldrar. Smörgås, kaffe o saft efteråt. Ledare Sussi Leskinen.
sö 16.2:
- kl. 10 Högmässa: i Munksnäs kyrka. Thylin, Ahlberg. Kyrkkaffe.
- kl. 10 Högmässa: i Äggelby gamla kyrka. Sandell, Hilli.
- kl. 12 Högmässa: i Malms kyrka. Thylin, Hilli. Kyrkkaffe.
- kl. 15.30 Puls-gudstjänst: Hagasalen, Vespervägen 12 A. Björk.
to 20.2
- kl. 19 Vesper: i Äggelby gamla kyrka. Sandell, Hilli.

HELSINGFORS PROSTERI
Samtalstjänstens grundkurs för dejourer: i Helsingfors går av stapeln 7.3 - 13.5. Du kan ännu anmäla Dig till kursen. Kontakta t.f. verksamhetsledare Astrid Nurmivaara tfn 09-23402292 eller e-post: astrid.nurmivaara@evl.fi senast 18.2.
Kyrkan i Helsingfors har inlett en serie: som handlar om att bekanta sig med firandet av mässa i Helsingfors ev.luth kyrkor. Bonga mässan heter serien och under

RADIO & TV

Andrum kl. 6.54

(med repris 8.54)

Fre 14.2 Sven-Olof Skagersten, Sundom **Lö** 15.2 8.53 Familjeandakt. Livets träd. Monica Vikström-Jokela, Esbo (repris) **Må** 17.2 Hedvig Långbacka, Helsingfors **Ti** 18.2 Pamela Granskog, Helsingfors **Ons** 19.2 Lars-Johan Sandvik och Hedvig Långbacka berättar om Nykarleby kyrka och dess skatter **To** 20.2 Monica Lundgren, Borgå. **VEGA**

Aftonandakt kl. 19.15

Fre 14.2 Befrielsen – Stora boken om kristen tro. Uppläsare: Peter Gustavson (repris från 30.11.1995)) **Lö** 15.2 17.58 Ett ord inför helgen, Pernå kyrka. **Sö** 16.2 Hans Häggblom, Jakobstad **Må** 17.2 Henrik Nymalm, Borgå (repris från 27.6.2011) **Ti** 18.2 Fredrik Martin, Ekenäs **Ons** 19.2 Silva Lah-ti, Helsingfors **To** 20.2 Karolin Högborg, Larsmo. **VEGA**

Gudstjänst kl. 13.03

Sö 16.2 Gudstjänst med Pernå församling. Predikant och liturg: Robert Lemberg. Organist: Ingmar Hokkanen. Kantor och körledare: Paula Jokinen. Kör: Lovisakören. Textläsare: Nina Björkman-Nystén och Leif Malmberg. **VEGA**

RADIOANDAKTER

Kristna förebilder

En rad talare har blivit ombedda att berätta om människor som inspirerat dem i deras liv som kristna; allt från bibliska personer till fredskämpar och egna släktingar. Andaktsserien sänds från och med 21 februari på fredagskvällarna i Radio Vega klockan 19.15.

vårens lopp kan man bekanta sig med den svenska högmässan i Matteus församling söndagen den 23 februari kl.12 i Matteuskyrkan. Mer info: www.helsingforsforsamlingar.fi
Kyrkomusikfestivalen 2014 med temat "Över gränserna": fokuserar på musik från Sverige och anordnas 21–30 mars. Festivalens ledare Jukka Ahokas lovar både modern och klassisk musik samt läkedom för själen. Ett av de viktigaste dragplästerna är Eric Ericsons kammarkör från Sverige. Festivalen är tvåspråkig.
Skriftskola för funktionshindrade personer: (i Helsingforsregionen) på Lärkulla stiftsgård 3–8.6.2014 födda 1999 eller tidigare. Ansvariga är omsorgspastor Ben Thilmanoch diakonissan Kristina Jansson-Saarela. Första skriftskolträffen i januari 2014. Anmälningar mottas av Kristina Jansson-Saarela tfn 09-23402540. E-post: kristina.jansson-saarela(at)evl.fi.
Kampens kapell: är öppet vardagar 7–20 och veckoslut och helgdagar 10–18.
Församlingarnas samtalstjänst: dejourerar på tfn 01019-0072 (från utlandet +358 1019 0072) varje kväll kl.20–24. En webbaserad hjälptjänst finns på adressen <http://evl.fi/natjour> Användaren behöver inte uppge namn, e-postadress eller andra uppgifter som kan leda till identifiering utan väljer själv en signatur och ett lösenord. Ring eller skriv när Du behöver stöd!

DEUTSCHE GEMEINDE
So 16.2. um 11 Uhr: Abendmahls-gottesdienst (K. Röker)

INTERNATIONAL EVANGELICAL CHURCH
Sunday Service in English
10.00: Mellunmäki Parish Center, address: Korvatunturintie 2, Helsinki
14.00: Christ Church, address: Apollonkatu 5, Helsinki
16.30: Espoo Cathedral Parish, address: Kirkkoranta 2, Espoo
Sunday School arranged. Join us for church coffee after the service!

MELLERSTA NYLANDS PROSTERI

ESBO
Högmässor sö 16.2.: Esbo domkyrka kl. 12.15 högmässa. Ahlbeck, Malmgren. Kyrkkaffe i Sockenstugan. Karabacka kapell kl. 10 högmässa. Jäntti, Bengts. Kyrkkaffe. Hagalunds kyrka kl. 12 högmässa. Rönnberg, Bengts. Pensionärerna inbjuds speciellt. Gemensamt Ansvar-kyrklunch. Köklax kapell kl. 16 högmässa. Rönnberg, Malmgren. Kyrkkaffe. **Dagklubbarna och familjeklubbarna**: stängt under sportlovet vecka 8.
Ungdomskväll: Sode, Sököv. 14, varje on kl. 17–20. Sportlovsöppet!
Öppen diakonimottagning: Kyrk-tian, Kyrkogatan 10, varje må kl. 11–13. Man kan sticka sig in och tala med en diakoniarbetare en stund, beställa tid, ha ett kort ärende osv.
Pensionärskrets: Karabacka kapell to 20.2 kl. 13–15. OBS! Ingen pensionärskrets i Södrick kapell 19.2.

GRANKULLA
To 13.2 kl 10–11 Lovsång och bön: i övre brasrummet.
Sö 16.2 kl 12 Högmässa: Carola Tonberg-Skogström, Heli Peitsalo. Kaffe i nedre salen.
Ti 18.2 kl 9.30–11 Diakonimottagning: och brödutdelning.
Kl 15 Tvåspråkig mentalvårdsgrupp: i Sebastos.
On 19.2 kl 13.30 Kyrkosyfoöreningen: i övre brasrummet.
Kl 17–19 Närståendeträff: på Villa Breda. Tema: Hjälpmedelutbildning och hemgymna.
To 20.2 kl 10–11 Lovsång och bön: i övre brasrummet.
Lö 1.3 kl 10.30–12.30 Gemensam Kvinnobrunch: i Grankulla kyrka, tal och sång, Martina Harms-Aalto. Tema: Att växa och mogna. Anmälningar senast 24.2 till catherine.granlund@evl.fi, tel. 050-439 3208. Arr. Grankulla sv. metodistförsamling och Grankulla sv. församling.
Halvdagsutfärd: "Utfärd onsdagen den 5 mars. Vi ser fotoutställningen Byletcream med bilder från 1950–talets Helsingfors i Villa Hagasund, med guidning. Festlig lunch i Musikhuset. Avslutningsandakt. Busstransport, läggolvsbuss med invaramp. Vi startar kl.10.15 från S–markets parkering vid kyrkan och är tillbaka kl.14.30. Deltagaravgift 10 €. Anmälningar senast 18.2.kl.13 till pastorskansliet vardagar kl.9–14, tfn 09 5123 722, eller diakoniasistent Karin Nordberg 050 34 36 885. De första 25 anmälda ryms med."

KYRKSLÄTT
Slöjdggruppen för vuxna: lö 15.2 kl. 13 Sjökölla skola, Sjököllavägen 285. Biltransport kl. 12 från församlingshemmets i centrum parkeringsplats.
Söndagsskola för barn: lördagar kl. 10 på Lyan, Prästgårdsbacken 5. Ingen förhandsanmälan.
Söndagsskola för barn: söndagar i Kyrkslätt kyrka och i församlingshemmet. Vi börjar i kyrkan kl. 12.00 och går efter ca 10 min. till församlingshemmet. Ingen förhandsanmälan.
Högmässa: sö 16.2 kl.12 i Kyrkslätt kyrka. Heikel-Nyberg, Joki.
Bibelgruppen: tisdagar kl. 18.30 i församlingshemmet.
Mikaelikören: onsdagar kl. 17.30 i församlingshemmet. Nya medlemmar är välkomna med!
Stick- och virkcafé för unga vuxna: onsdagar kl. 18 i Oasen, Prästgårdsbacken 11 C.
Lopptorget i Gesterby: öppet onsdagar kl. 15–17, Silverhagen 6.
Kyrkoherdeämbetets tfn (09) 8050 8292
www.kyrkslattsvenska.fi

TAMMERFORS
Sö 16.2.: Gudstjänst kl 10.30 i Pyy-nikki församlingshem, Kim Rantala och Paula Sirén samt Noora Laiho, kantele.
Ti 18.2: Mammor, pappor o barn kl 10 SvG
Ti 18.2: Tisdagsklubben SvG kl 13.30–14.30 och kl 14.30–15.30
Ons 19.2: Diakonikretsen kl 13 SvH. Hanne von Weissenberg berättar om Qumran-rullarna **Ons 19.2**: Skriba för vuxna kl 18 i SvH med kyrkoherden.

VANDA
Högmässa: sö 16.2 kl. 10 i Helsing kyrka S:t Lars, M. Fagerudd.
Högmässa: sö 16.2 kl. 12 i S:t

Martins kapell, M. Fagerudd. Efter högmässan håller Vanda Västra Diakoniförening sitt årsmöte i brasrummet. Kaffeservering.
ViAnda-kören: övar ti 18.2 kl. 13.15 –15.30 på Helsinggård, Konungsv. 2
S:t Martins diakoni- och pensionärskrets samlas ti 18.2 kl. 13 i S:t Martins kapell.
Dickursbykretsen: samlas ons 19.2 kl. 14 i Folkhälsanhuset, Vall-movägen 28.
Sportlovsutfärd: må 17.2 för barn och familjer till Äventyrsbad Caribia i Åbo.
Kolla med Alexandra om ni ryms med; alexandra.blomqvist@evl.fi eller tfn 050 5668266.

RASEBORGS PROSTERI

BROMARV
Lö 15.2 kl. 16: Sång- och förbönsstund i kyrkan. Medv.: Kyrkokören, Sofia Lindroos och Sonja Knuts-Söderlund. Efteråt VÄNDAGSKAFFE och 50-ÅRS TÅRTA i församlingshemmet. Kollekt till Gemensamt Ansvar.
Sö 16.2. kl. 10: gudstjänst, Tom Bergman/Per Lindgård

EKENÄS
Vändagsallsång: fr 14.2 kl.18.30 i förs.h. Stora fröjden, dir. Å.Westerlund, T.Nordström, C.Englund. Kaffe och vändagsbakelse, lotteri. Inträde 5 € för Gemensamt Ansvar.
Högmässa: sö 16.2 kl. 10 i Ekenäs kyrka, T.Wilman, G.Westman.
Se hela annonsen i VN samt på www.ekenasforsamling.fi

INGÅ
To 13.2 kl 18: Ekumenisk kväll i församlingshemmet. Medverkan-de: Niklas Andersson, Nils-Gustav Blom och Tom Hellsten. Film om hjälpsats i Filippinerna och kollekt för samma ändamål.
Fre 14.2 kl 18: Israeliska danser i församlingshemmet.
Fre 14.2 kl 18–24: Ungdomshuset öppet.
Sö 16.2 kl 10: 3 s. f. fastetiden, högmässa i Ingå kyrka. Sjöblom, Gustafsson Burgmann.
Ons 19.2 kl 14: syföreningen i prästgården.
Verksamhet på finska:
Pe 14.2 klo 19: äijäsauna Pappilassa.
Ke 19.2 klo 16.45: rukouspiiri Bläckhornetissa.
Ke 19.2 klo 18: raamattupiiri Bläckhornetissa.

KARIS
Vi firar vändag: Fr 14.2 kl. 14–16 med öppet hus i Församlingshemmet. Info om föreningarnas verksamhet. Kaffeservering, musik, blodtrycksmätning, lotteri, försäljning av produkter. Klädörg med klädbyte.
kl. 16.30–17.30 håller Tessa Tur-tonen från Marthaförbundet en föreläsning med aktiverande övningar och vardagsexperiment kring vår klädanvändning och dess miljökonsekvenser. Hjärtligt välkomna. Bjud in dina vänner också. Arr. Karis svenska församling, Röda Korset, Karis avdelning, Karis svenska Marthaförening och Fix-it.
Högmässa: Sö 16.2 kl. 12 i S:ta Katarina kyrka.
Tisdagens mission: Ti 18.2 kl. 13–15 i Församlingshemmet.

SJUNDEÅ
Mässa: sö 16.2 kl. 12 i kyrkan, Maria Venhola, Anna Karlson.
Bönegruppen: to 20.2 kl. 18 i Capella, Gun Venäläinen.

SNAPPERTUNA
to 13.2 kl 13.30: Dagträff i Prästgården. Gäst är Staffan Söderlund. Välkomna!
to 13.2 kl 18–21: Ungdomskväll i Langansböle
Sö 16.2 kl 19: övar kören i prästgården
sö 16.2 kl 18: kvällsmässa med Tom Bergman och Svante Forsman. Efter mässan te-servering samt kyrkvårdsträff.

TENALA
To 13.2. kl. 18: Vändagskaffe i församlingshemmet. Gäst: Kaj Kulla på saxofon och dragspel. Allsång. Avgift: 5 € för Gemensamt Ansvar. Ring kansliet eller diakonen vid behov av skjuts!
Lö 15.2 kl. 18: Orgelmusik vid helgmålsringningen med Henry Jakobsson.
Sö 16.2. kl. 13: Gudstjänst, Tom Bergman/Per Lindgård.
Ti 18.2. kl. 13: Missionskretsen i församlingshemmet.
On 19.2. kl. 14: Pensionärsträff i församlingshemmet. Gäst: Gun Pettersson som berättar om Guatemala.
On 19.2 kl. 18.30: Församlings-träff hos Pirjo och Hans Karlsson, Hangistvägen 114.

ESBO STIFT

LOJO
Sö 16.2. kl 13: Gudstjänst i Lojo kyrka. Riitta Mäenpää, Harri Kerko. Kyrkvård Iris Virkkilä. Kyrktaxi.
Sö 2.3. kl. 13.00: Fastlagssöndagens högmässa i Lojo kyrka. Kuismanen, Saario. Lojo svenska seniorer medverkar i högmässan. Kyrkkaffe, kyrktaxi.
Vid behov av kyrktaxi eller taxi till svenska kretsen: kontakta chauffören Marko Kytölä tel 040 546 5549 senast dagen innan. Taxin kostar 5,00€ tur och retur.

REGION 2

ÅBOLANDS PROSTERI

VÄSTÅBOLANDS Pargas församlingsdistrikt:
Sö 16.2. kl 10: Högmässa i kyrkan, Backström, Wikstedt, Lehtonen. Predikant av Torsten Sandell. Vid högmässan välsignas makarna Tuo och Torsten Sandell till utlandstjänst i Turkiet. Efter högmässan kyrklunch i församlingshemmet med lunchavgift till förmån för projektet i Turkiet.
On 19.2. kl 18: Veckomässa i kyrkan, Wikstedt, Lehtonen.
Nagu kapellförsamling:
Sö 16.2. kl 11: Kvällsyrka i församlingshemmet, Granström, Granström.
Korpo kapellförsamling:
Sö 16.2. kl 12: Gudstjänst i kyrkan, Killström, Granlund.
Houtskär kapellförsamling:
Sö 16.2. kl 11: Predikogudstjänst i kyrkan, Heikkilä, Heikkilä.
Injö kapellförsamling:
Sö 16.2.: Ingen gudstjänst i Injö denna söndag.

ÅBO
to. 13.2 kl. 19: Vesper, Skarpskyttekapellet. Öhman, Camerata Aboensis medverkar.
sö. 16.2. kl. 12: Högmässa i Domkyrkan, Grahn (pred), Mullo (lit), Danielsson. kl. 16 Mässa, S:t Karins kyrka, Mullo, Danielsson med. 17.2 kl. 14 Missionskrets,

Aurelia (3 vän.)
ti. 18.2 kl. 18: Lovsång och förbön, Aurelia (1 vän.)
ons. 19.2. kl. 13–15 Café Orchidé, Aurelia (1 vän.) Jehan Mullo "Att må bra i själen" kl. 18 Veckomässa, Aurelia (1 vän.), Öhman.

ÅLANDS PROSTERI

HAMMARLAND
16.2 Tredje söndagen före fastetiden: Högmässa kl 12 i Hammarlands kyrka. Märten Andersson, Carl Micael Dan.

JOMALA
Sö 16.2 kl. 11: Gudstjänst, Syrén, Erlandsson, blåsgruppen
Under sportlovsveckan 17–21.2: ingen gruppverksamhet utom mamma-pappa-barn gruppen
To 20.2 kl. 13–16: familjeutedag i Godby, samling vid kommunkansliet
OBS Kansliet stängt tisd 18.2 och fred 21.2

MARIEHAMN
16.02 Högmässa: kl. 11 i S:t Görans, M B, G K. Kyrkkaffe.
Café Existenz: kl. 18 i S:t Märten, K D. Servering.
19.02 Morgonmässa: kl. 08.30 i S:t Görans, M B, GK.
20.02 Torsdagslunch: kl. 12 på Margaretagården. Pris 7€.
Kyrktaxi mot beställning, tfn 19500.

SUND-VÄRDÖ
Fredag 14.2 kl. 13.00: Vändagsoppa i Sunds församlingshem i samarbete med Röda Korsets Sundsavdelning.
Söndag 16.2 kl. 11.00: Gudstjänst i Sunds församlingshem. Katarina Gäddnäs, Benita Muukkonen.
<http://sund-vardeforsamling.fi/>

NÄRPES PROSTERI

KORSNÄS
To 13/2 13.00: Solglimten i Församlingshemmet.
To 13/2 19.00: Kyrkokörsövning i Församlingshemmet.
Sö 16/2 11.00: Högmässa i Kyrkan, pred. Per-Ole Hjulfors, Guy Kronqvist, Deseré Granholm
Sö 16/2 13.30: Andakt i Bukettens mat-sal, Per-Ole Hjulfors, Yngve Svenfelt och Guy Kronqvist.
Sö 16/2 15.00: Andakt i Molpe Bykyrka, Per-Ole Hjulfors, Yngve Svenfelt och Guy Kronqvist.
Ti 18/2 13.00: Taklax missionssyfoering i Böhnehuset.
Ti 18/2 19.00: Träffpunkt i Taklax böhnehus.
On 19/2 13.00: Silvergruppen i Församlingshemmet. Gåster: sångarpastorn Lennart Larsson och en rumänsk familj.
To 20/2 13.00: Molpe missionssyfoering i Bykyrkan.
Fre 21/2 12.00: Närståendevårdsträff i Församlingshemmet.
Fre 21/2 18.30: Fredagscafé i Församlingshemmet.

KRISTINESTAD
Pärilbandet: fr 14.2 kl 19 samling för kvinnor i K.stads förs.hem. Tema: "Ord som lyser". Kl 21 nattvardsmässa i kyrkan. Anmälan senast 11.2 till Anna-Lisa tel: 040-5277611
Sång och musikandakt: lö 15.2 kl 19 i K.stads kyrka, O. Nilsson, T. Bergman, A K Martikainen, församlingens orkester, B. Bergman, Pentti & Jorma, andakt Lars Lövdahl.
Gudstjänst: sö 16.2 kl 10 i Lappfjärd, Eklöf, Martikainen
Högmässa: sö 16.2 kl 12 i Krs kyrka, Ek-löf, Martikainen
Pensionärsamling: on 19.2 kl 12.30 i Lappfjärds förshem, gäst Rut Åbacka.

NÄRPES
www.narpesforsamling.fi
Närpes
To 13.2 kl 12: Gemensam pensionärsfest i förs.hemmet, börjar med mat. Dagens gäst: Trygve Erikson. Jakobsson, Lidman, Lindén, Pörtom pensionärskör. Buss kl 11 fr. Pörtom kyrka, ca 11.20 fr. Martens i Övermark.
Lö 15.2 kl 18: Aftonmusik i Kaskö kyrka.
Sö 16.2 kl 17: SLEFs avd. årsmöte i Luth-ergården.
Sö 16.2 kl 18: Missionssamling i Luth-ergården, Rut Åbacka, Kent Wägar, Jakobsson, Laudate.
Övermark
Sö 16.2 kl 12: Festmässa och välsignelse till tjänst Lövdahl pred., Lassus lit., Lindén organist, Lidman kantor, sång

av barn, Pörtom kyrkokör. Kyrkkaffe i Övermark församlingshem efter mässa. Gratis busstransport: kl 11.15 från Närpes busstation, kl 11.30 från Pörtom förs.hem, retur ca 14.15 efter kyrkkaffet. Ti 18.2 kl 13 Symöte i Bodbacka hos Else Wägar, Bäck.
Pörtom
Sö 16.2 kl 19: Sång och musikkväll i kyrkan, sångarpastorn Lennart Larsson.

KORSHOLMS PROSTERI

BERGÖ
Sö kl 14: Högmässa, Björklund, Patrik Vidjeskog.
Må kl 10: Föräldra-barn i församlingshemmet.
Må kl 13.15: Minior i församlingshemmet.
Må kl 15.15: Junior i församlingshemmet
Ti kl 13: Missionssyfoeringen i församlingshemmet.

KORSHOLM
Pappa-barnsamling: lö kl 10 i Smedsby förs.gård.
Unggudstjänst: lö kl 18 i Smedsby förs.gård, Lindblom, Westerlund, Klippan-konfirmanderna, komband m.fl.
Högmässa: sö kl 10 i kyrkan, Anders Värnström, Berg, Westerlund.
Kyrkans Ungdoms årsmöte: sö kl 11.15 i Sockenstugan.
Allsångstafton med andliga sånger och psalmer till förmån för Gemensamt Ansvar: sö kl 18 i förs.hemmet, Bälgailet, Nordqvist-Källström, andakt Lindblom, servering.
Pensionärsamlingar: må kl 13 i Smedsby förs. gård, Bengt-Eric Rönn
ti kl 13 i Helsingby, Bengt-Eric Rönn
ons kl 13 i Veikars, Henrik Fågelbärj
Musikskolans matine: ons 19.2. kl 18 i förs.hemmet.

KVEVLAX
Tonårscafé: lö kl 19–22.30 i ds
Gudstjänst: sö kl 10 Östman, André
Missionssymöte: må kl 12.30 i Kuni böhnehus
Bön för bygden: må kl 19 i Betesda
Missionssymöte: ti kl 13.00 hos Britta Westerback, Österhankmo
Kvällssyfoering: on kl 18 i ds
Andakt: to 20.2 kl 13.30 vid Funisgården
C.S Lewis grupp: to 20.2 kl 18.30 i ds

MALAX
Gudstjänst: sö 16.2 kl 10 i prästgården. Kyrkkaffe. Tornberg, Brunell.
Kara- och Kvinnogrupp: sö 16.2 kl 17 i KH.
Bibel- och bönegrupp: måndagar kl 10–11.30 i Sockenstugan.
Träffpunkt Socken: onsdagar kl 10–14 i Sockenstugan. Aktiviteter och samvaro för daglediga. Soppa och kaffe till självkostnadspris. Loppis.
Symöte: to 20.2 kl 13–15 i FH. Dorothy Røj kommer och berättar om sin bok "Fågel utan vinge".
Malax församling tackar alla som gjorde Gemensamt Ansvar lunchen till en lyckad och bra insamlingsdag: TACK till sponsorererna: Övermalax jaktklubb, Yttermalax jaktforening, Calles Bröd, Malax Bageri & Conditori, Finnes Grönsaker, Peter Norrback, S–market Köpings, Stenco och Dermoshop.
Och ett stort TACK till Helena Malm som kokade den goda soppan, till alla som hjälpte till i köket, till er som bakade, till er som gjorde lotteriet möjligt och till Alla Er som deltog.

PETALAX
Andakt: to 13.2 kl 13.30 i pensionärshemmet Björklund
Högmässa (HHN): sö 16.2 kl 11 Björklund, Vidjeskog
Samling för pensionärer och daglediga: fr 21.2 kl 12.30 Gäst: Rut Åbacka. Englund, Brunell, Kontakten, servering, taxi
REPLOTT
Ungdomscafé: i Björkögården lö kl. 18–22, för ungdomar 13 år och uppåt.
Pontus J. Back och Tony Björkén.
Gudstjänst: i Replot sö kl. 10. Kaski, Sten.
Skriftskola: efter gudstjänsten sö kl. 11–14 i Replot försh.
Mathörna: i Björkögården ons 19.2 kl. 13. Anmä för maten senast må 17.2 till Barbro Lähdesmäki eller Jarl Nystrand. Mat 8 €/pers.

VÄNDAG I KARIS

Öppet hus och ekofix

Karis svenska församling firar vänddag kl. 14-16 med öppet hus i Församlingshemmet. Det blir kaffeservering, musik, blodtrycksmätning, lotteri, försäljning av produkter och klädtorg med klädbyte.

Klockan 16.30-17.30 håller **Tessa Turtonen** från Marthaförbundet en föreläsning med aktiverande övningar och vardagsexperiment kring vår klädanvändning och dess miljökonsekvenser.

Arr. Karis svenska församling, Röda Korset, Karis avdelning, Karis svenska Marthaförening och Fix-it.

TALANGTÄVLING

Kom och sjung!

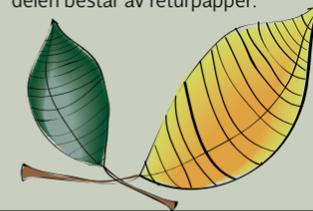
I samband med Missionsfesten i Vasa i början av juni hålls också en talangtävling för sånggrupper bestående av skolelever eller studerande från Korsholms eller Storkyro prosteri. Första pris är en demoinspelning i **Martin Kantolas** musikstudio.

Gruppen ska bestå av minst tre medlemmar. Åldersgränsen är 7-21 år, men en vuxen får ackompanjera gruppen. Mer information om tävlingen finns på <http://www.vasasvenskaforsamling.fi/>

Visste du att ...

Kyrkpressen sparar skog!

Tidningen trycks på ett finländskt miljömärkt papper som till största delen består av returpapper.

KP
KYRKPRESSEN

SOLF

Gudstjänst: sö kl. 10, Ann-Mari Audas-Willman, Katri Lax.
Söndagsskola: sö kl. 10.
Måndagssamling: må kl. 13.

VASA

TREFALDIGHETSKYRKAN
Högmässa: sö kl. 13, Gunnar Särs, Janne Hänninen, Monica Heikius.
Morgonbön: to 20.2 kl. 9, Siv Jern, Dan Andersson.
BRÄNDÖ KYRKA
Sunday Prayer: at 1 pm, Jessica Emaus.
DRAGNÄSBÄCKS KYRKA
Söndagsskola för hela familjen: sö kl. 10.30 i Gerby församlingshem, Janne Hänninen. Lunch 5€ / vuxna, 2.50€ / barn 4-12 år.
Dans i heligt rum: sö kl. 19, Siv Jern.
SUNDOM KYRKA
Högmässa: sö kl. 10, Pär Lidén, Monica Heikius.

PEDERSÖRE PROSTERI

ESSE

To 13.2 kl. 17.15: POP-klubb i församlingsstugan.
-kl. 19: Lovsångsteamet övar i Henriksborg.
Fr 14.2 kl. 19: Stugokväll i församlingsstugan.
Sö 16.2 kl. 10: Högmässa, Granlund, Johansson. GloriEss.
-kl. 18: Familjegemenskap kring Ordet i Ytteresse bönehus, Granlund.
-kl. 18.30: KU:s årsmöte i Henriksborg, Rebecca Ekman.
To 20.2 kl. 18.30: Bibelsits i Ytteresse bönehus.

JAKOBSTAD

Sö 12: Gudstjänst i kyrkan, Krokfors, Södo, Gloriakören.
15: Sammankomst i Skutnäs bönehus.
16: Fokus i FC. Gäst: Tass Abu Saada, Jeriko, Johan Candelin. Barnfokus. OBS! Tiden.
On: Församlingskansliet stängt.
To 18: SLEF:s missionsafton i FC, Rut Åbacka.
19: Kvinnocafé i FC. "Mission i ord och bild", Marianne Sandström.

KRONOBY

Korsdrag: lö 15.2 kl 19.00 i fh, Albert Häggblom
Gudstjänst: sö 16.2 kl 10.00, Norrback, Ellfolk-Lasén
Läsmöte: sö 16.2 kl 13.00 på Brätö byahem, Ytterbrätö läslag
Scoutkåren Brobyggarna årsmöte: sö 16.2 kl 14.00 i kårlokalen
Läsmöte: sö 16.2 kl 16.00 på Söderby bönehus, Kivjävär-Snäres läslag, värdar Brita och Folke Åbacka
Sorgegruppen: må 17.2 kl 13.00 i lilla salen
Kvinnogruppen: to 20.2 kl 18.30 hos Mona Häggblom, Margareta Norrgård medv.

LARSMO

Sö 16.2 kl. 10 Gudstjänst: Sjöblom, Wiklund, sång av barnkörerna Septimen och Oktaven. Kyrkvård: Sandvik, Hannula.
- klo 18 Suomenkielinen messu: Sjöblom, Wiklund, Ulf Axell klarinetti, kyrkokahvit
To 20.2 kl. 18 Nattvard: vid Sandlunden, Sjöblom, Wiklund
- kl. 18.30 Kvinnocafé: i församlingshemmet.
- kl. 19 Karagruppen: samlas vid Inremissionshemmet. Kvällens gäst är Tommy Johansson.
19 - 26.2 Inremissionshemmet: Väktardagar med Rune Månsson
21 - 23.2 Sportlovsveekend för juniorer: på Lähetyskoti. Som ledare fungerar bl.a. Ulf Axell och Britt-Marie Gripenberg tillsammans med hjälpledare. Anmälan senast 17.2 via hemsidan, eller till larsmo.forsamling@evl.fi eller via telefon 728 1555.

NEDERVETIL

Ungdomssamling: fr 14.2 kl. 19.30 i fh
Skriftskola: lö 15.2 kl. 9.00-12.00 i fh
K-möte: lö 15.2 kl. 19.00 i fh, medverkande: Per Stenberg, Margareta Norrgård, Jenny Pulkkinen, khdn och kyrkokören.
Högmässa med lovsång: sö 16.2 kl. 10.00 i fh, Store, Smedjebacka, Per Stenberg, KU:s blåsorkester dir. Ingmar Byskata. Kyrklunch, skinkfrestelse och kaffe till förmån för FMS.
Läsmöte: ons. 19.2 kl. 19.00 Viitavesi läslag, Mikaela Dalhem och Dick Kainberg.

NYKARLEBY

NYKARLEBY
Sö kl 18 Kvällsgudstjänst: fh, Sandvik, sång Ingegärd Sandvik
-kl 19 Vernissage: fh, Birgitta-salen. Utställning med tavlor av Tuula Häyry.
Må kl 18 Kenyamission: fh, Mikaela Lönnqvist
Ti kl 15-17.30 Skriftskola: fh
To kl 13 Samtalsgrupp för män: fh
MUNSALA
Fredagslunch kl 11-13: fh, vändagstema, Astrid Åbacka
Sö kl 10 Högmässa: Pensala bönehus, Forslund, Blomqvist
On kl 13.30 Symöte: prästg.
- kl 15 Skriftskola: fh.
JEPPÖ
Fr kl 15 Bibelstudium: bönehuset, Harry Holmberg
Sö kl 10 Högmässa: kyrkan, pred. L. Erikson, lit. Holmberg, Lönnqvist. Sång ur sionsharpan, solo Gunnel Nybyggar
To kl 19 Läsmöte: hos Kerstin o Leo Alho, västra nedre läslaget

PEDERSÖRE

Andakt:
- Fr 14 i Pedersheim, Esse förs.
- Må 13.30 i Flyngårdets pensionärshem, Eklund
Ungdomskväll: Fr 20 i Bennäs kh, Lena & Johan Sandberg om vardagstro
Högmässa: Sö 10 med nattvard i kyrkan, Kyrkokören, Häggblom, ass. Eklund, Sandstedt-Granvik, D. Häggblom, textläsare Sonja Enkvist-Nyman, dörrvärdar Östensä
Årsmöte: Sö 11.30 för KU-kretsen i P:söre, Kyrkostrands fh, servering
Byagudstjänst: Sö 13.30 i Lövä bönehus, Häggblom
Sammankomst: Sö 15 i Flyngängens bönehus
Lions välgörenhetskonsert: Sö 19 i kyrkan, Betania kören, Nkby manskör, Heleäne Nyberg, Rolf Wallendahl, Kristoffer Streng, Pernilla Mattjus, D. Häggblom, andakt Häggblom, programblad, intäkterna till Kvinnojouren och diakonin
Pensionärssamling: On 12 i Kyrkostrands fh, Jan-Erik Sandström, mat & eftermiddagskaffe 12 €
Symöten:
- Må 13 i Bennäs kh
- Ti 13 hos Märta Emet i Lövä, Eklund och kl. 13.30 i Hedbo seniorboende, Emet

PURMO

Filmkväll: i Ävist idag to kl 19.30. Serv o lotteri för Gemensamt Ansvar. Vi ser minimusikalen "Josef" (1988).
Skriftskola: i Kyrkhemmet lö 10-12.30
Familjegudstjänst: i Kyrkhemmet sö 16.2 kl 12. Ljuständning för barn döpta under år 2013. T. Portin, kantorn, sång av Nina Djupsjöbacka, barnprogram. Lunch efteråt, anm 0403100465 (10€/5€)
Möte: i Lillby fh sö kl 14, Albert Häggblom
Kenya missionsgruppen: ti 18.2 kl 13.30 hos Gunvor Sjöskog
Andakt: i Sisbacka pens.bost to 20.2 kl 14

TERJÄRV

Läsmöte: med Småbönders läslag i skolan to 13.2 kl 19.
Bön och lovsång: fr 14.2 kl 19, förs.h, Rut Åbacka m.fl.
Skriftskola: lö 15.2 kl 9-12, förs.h.
Gudstjänst: sö 16.2 kl 10, khden, kantorn.
Läsmöte: med Skytte läslag sö 16.2 kl 15 hos Irja och Vilhelm Dahlvik.
Konsert: sö 16.2 kl 18 "Nu är tid att stilla sig", Sonja Biskop, Eva-Lott Björklund. Fritt inträde, kollekt.
Läsmöte: med Kyrkoby läslag ti 18.2 kl 19 i församlingshemmet.
Vårdar: Doris och Ragnar Byskata; Maa-rit och Robert Byskata.
Läsmöte: med Kortjärvi läslag to 20.2 kl 19 i Djupsjöbacka skola.
Vårdar: Kerttu och Nils-Johan Forsén; Marjatta och Kaj Forsén.

Optisk specialaffär

BACXMANNS OPTIK
Torggatan 9 Tel. 018-19 226
Mariehamn

Var dag är en sällsam gåva - en skimrande möjlighet

Församlingsförbundet rf. förvaltar för tillfället fyra specialfonder som stöder det kyrkliga arbetet på svenska i Finland. Under åren har förbundet fått ta emot fina gåvor att förvalta och tack vare dem kan vi ta vara på möjligheterna till kyrkligt arbete i vårt land varje dag.

Ta kontakt om du vill ge en gåva i form av en donation eller ett testamente för det kyrkliga arbetet i Svenskfinland.

Verksamhetsledare Kalle Sällström svarar på frågor, tfn. 050-3562 475, e-post: kontakt@forsamlingsforbundet.fi

Församlingsförbundet rf
Sandvikskajen 13
00180 Helsingfors
tfn. 050-3562 475
e-post: kontakt@forsamlingsforbundet.fi
konto: 405525-2219 Aktia

Hugo och Maria Winbergs stiftelse upprätthåller i Esbo servicehusboende på **Tunaberg** och vårdhemmet **Tunaro** för svenska pensionärer.
Hör dig för om vi har lediga servicebostäder.

Vi behöver dina frivilliginsatser,
kontakta Mona Sandberg, 050-520 2700.

Vi tar också gärna emot gåvor och testamenten,
kontakta Ken Thilman 040-5568 312.

Pirkanmaan Ihmissuhdetyö ry

arrangerar en FPA finansierad

REHABILITERINGSKURS FÖR PERSONER MED PSYKISKA STÖRNINGAR

(lindrig eller medelsvår depression)
19.5.2014 - 8.5.2015 (3 x 5 dagar)

INTERNATREHABILITERINGSKURS nr 51355

för att stöda arbets- och funktionsförmågan samt psykiskt välbefinnande i Kangasala, på Kuntoutumiskeskus Apila

Information och broschyrer: tfn. 03 222 6755
toimisto@pirkanmaan-ihmissuhdetyo.fi
www.pirkanmaan-ihmissuhdetyo.fi
Yliopistonkatu 60 A, 33100 Tammerfors

Visste du att...

du kan lämna in din hyresannons via webben?

När du lämnar in via webben sparar du också serviceavgiften på 5 euro.

LEDIGA TJÄNSTER

LEDIGA TJÄNSTER I STIFTET

Kyrkoherdetjänsten i Saltviks församling
Språkraven är utmärkta muntliga och skriftliga kunskaper i svenska och nöjaktigt förmåga att förstå finska.

En kaplanstjänst i Sibbo svenska församling
Språkraven är utmärkta muntliga och skriftliga kunskaper i svenska samt nöjaktigt förmåga att förstå finska.

En kaplanstjänst i Jeppo kapellförsamling
Språkraven är utmärkta muntliga och skriftliga kunskaper i svenska och goda muntliga och skriftliga kunskaper i finska.

De som valts till tjänsterna skall uppvisa i straffregisterlagens 6 § avsett straffregisterutdrag.

Tjänsterna söks hos Domkapitlet i Borgå stift senast 10.3.2014 klockan 15.00.
Adress: PB 30, 06101 Borgå

KIRKKOHALLITUS⁺

Bli turistpräst eller turistkantor

Kyrkans arbete bland finländare utomlands söker turistpräster och turistkantorer för höst-vårsäsongen 2014-2015 för arbetet bland finländska turister och säsongboende. Lediga platser finns i Spanien, på Kanarieöarna och i östra Medelhavet.

Fullständig platsannons finns på webbsidorna för kyrkans arbete bland finländare utomlands www.evl.fi/ulkosuomalaiset och på www.evl.fi/rekrytering. Annonsen finns på finska på webbsidorna www.evl.fi/rekrytointi. Ansökningstiden går ut **den 13 mars 2014 kl.16**. Sökande bör reservera tid för intervju den 2 eller 3 april 2014.

Mera information: Koordinatör för kyrkans turistarbete Bror Traskbacka tfn 09 1802 475 (bror.traskbacka@evl.fi)

www.evl.fi/ulkosuomalaiset

KUNGÖRELSER

Kandidatnomineringen till Finska Missionssällskapets styrelse har börjat i december genom ett brev som har skickats från valnämnden till kyrkoherdarna. Motsvarande brev har skickats till missionsteologerna och missionssekreterarna.

Kandidatnamnen bör vara Finska Missionssällskapet tillhanda senast fredag 28.2.2014.

FINSKA MISSIONSSÄLLSKAPET

MARKNAD

ÖNSKAS HYRA

Ett ungt, städigt och rökfritt par söker hyreslägenhet i Lovisa/Borgå området. Tel: 040-8699441

Ungt par söker tvårummare i Helsingfors. Helst i centrum. Tfn 0505310384

Skötsam, rökfri arbetande och studerande 23-å flicka önskar hyra etta i centrala H-fors, helst genast. Max ca 650e. T. 050-9130050

UTHYRES

Uthyres trevlig tvåa 48 m² på lugnt parkområde i Hagalund fr 1.3.2014. 2 r + kök + badr + in-glasad balkong mot väster. Bra bussförb. till Hfrs, 400 m till Hagalund centrum och metron. Hyra 780 €, ej rökning eller husdjur. Tel 0500-406094

Uthyres möblerad 1r+k (35m²) i H-fors centrum. Lgnhet i gott skick på toppen ställe! Fr.o.m. 1.3. eller 1.4.2014. Hyra 800 e./mån. 2 mån. garanti. tel. 040 511 6507

NYTT FRÅN DOMKAPITLET

Kaplanen i **Hangö svenska församling Ann-Sofi Nylund** har beviljats partiell tjänstledighet 4.8.2014 - 4.1.2015.

Gemensamma församlingspastorn för **Esse och Purmo församlingar Tomas Portin** har förordnats att sköta kyrkoherdetjänsten i **Purmo församling** 1.6.2014 - 31.12.2015, dock högst tills tjänsten blir ordinarie besatt.

Domkapitlet har konstaterat att tjänsteförhållandet för kaplanen i **Jeppo kapellförsamling i Nykarleby församling Johan Klingenberg** upphör från 1.6.2014 på grund av egen uppsägning.

Kaplanstjänsten i **Jeppo kapellförsamling** har förklarats ledig att sökas senast 10.3.2014 kl. 15.

Kaplanen i **Borgå svenska domkyrkoförsamling Camilla Ekholm** har beviljats tjänstledighet 1.2 - 31.5.2014 och förordnats att under samma tid sköta kyrkoherdetjänsten i **Sibbo svenska församling**.

Domkapitlet har konstaterat att tjänsteförhållandet för kaplanen i **Sibbo svenska församling Magnus Riska** upphör från 1.2.2014 på grund av egen uppsägning.

Kaplanstjänsten i **Sibbo svenska församling** har förklarats ledig att sökas senast 10.3.2014 kl. 15.

Kyrkoherdetjänsten i **Saltviks församling** har förklarats ledig att sökas senast 10.3.2014 kl. 15.

Kaplanen i **Kyrksläotts svenska församling Aino-Karin Lovén** har beviljats tjänstledighet 1.4.2014 - 31.3.2015.

Tf kaplanen i **Borgå svenska domkyrkoförsamling Marina Smeds** har förordnats att fortsättningsvis sköta en kaplanstjänst i samma församling 1.4 - 19.9.2014.

Församlingspastorn i **Borgå svenska domkyrkoförsamling Emma Audas** har förordnats att fortsättningsvis sköta en församlingspastorstjänst i samma församling 1.4 - 19.9.2014.

Vid besättandet av kyrkoherdetjänsten i **Karleby svenska församling** har verksamhetsledaren för **Förbundet Kyrkans Ungdom Per Stenberg** förklarats vara behörig. Distriktschefen för **Mellersta Öst-erbottens evangelisk-lutherska Folkmission Tuisku Winter** har återtagit sin ansökan.

Vid besättandet av kyrkoherdetjänsten i **Solfs församling** har tf kyrkoherden i samma församling **Ann-Mari Audas-Willman** förklarats behörig och uppförts på valförslag.

Vid besättandet av kyrkoherdetjänsten i **Jomala församling** har kaplanen i **Mariehamns församling Kent Danielsson** förklarats behörig. Församlingspastorn i **Kyrksläotts svenska församling Monica Heikel-Nyberg** har återtagit sin ansökan.

I **PANELDISKUSSIONEN** deltog biskop Björn Vikström, diakoniarbetare Susanne Blomqvist, frivilligarbetare Ragnhild Hedkrok samt kyrkoherde Tor-Erik Store. FOTO: JOHANNA BACKHOLM

Frivillighet – att ge av sig själv utan tvång

Delaktighet var ett av ledorden på det Frivilligforum som ordnades i Vasa i slutet av januari. Delaktiga var också deltagarna i forumet – paneldiskussionen i slutet av dagen slutade i en allmän diskussion där paneldeltagarna fick svårt att hävda sin röst. Stämningen var avslappnad och gemytlig och många idéer lanserades under dagen.

– Att vara frivillig är att ge något av sig själv, utan att man måste, definierade biskop **Björn Vikström**. En fråga var om frivillighet är något man gör eller något man är? Vi kanske utgår från att man för att kunna göra något först bör vara, men också tankar om att det kan vara precis tvärtom lyftes fram. Man blir delaktig av att kallas till att göra något.

Frivillighet handlar också om att växa in i ett sammanhang, och i kristna sammanhang om att väcka tro. Men det finns många sätt att väcka tro och utöva kristenhet. Vissa frivilliga är naturliga ansvarsbärare som organiserar och ser till att allt fungerar rent praktiskt, andra frivilliga är deltagare såsom körsångare. Kyrkobesökare kan definieras som en tredje grupp kallad understödjare och sedan finns även mentorer som kanske inte syns utåt men deltar i bön hemma eller har en specialkunskap och kan assistera i frågor som inte direkt rör församlingens verksamhet utan snarare administrationen.

Rättigheter men också skyldigheter

Maria Sten från Kyrkans central för det Svenska Arbetet (KCSA) påpekar att frivilliga har både skyldigheter och rättigheter. Till rättigheterna hör att man bör få en introduktion till uppgiften och vetskap om hur ofta den ska

DELTAGARNA HADE flera möjligheter till diskussion i mindre grupper och många bra idéer lyftes fram. FOTO: JOHANNA BACKHOLM

utföras. Frågan om eventuella ersättningar för till exempel användning av egen bil och försäkringar bör vara klar liksom att frivilliga ska ha fått information om räddningsplan och första hjälpenutrustning. Det här är självklarheter som bör fungera.

Till skyldigheterna hör att frivilliga har tystnadsplikt, skyldighet att utföra uppgiften man lovat och att meddela om eventuella förhinder, samt att ta kontakt med en anställd om det uppstår problem eller om man känner oro för något eller någon som man möter i sitt frivilligarbete.

Gudstjänstgrupper

Gudstjänstgrupper diskuteras flera gånger under Frivilligforumet och till exempel i Vasa svenska församling är det just nu aktuellt att starta upp grupper som träffas och planerar högmässorna i Trefaldighetskyrkan. Målet är att det ska finnas fem grupper som tillsammans pla-

nerar frågor som vem som välkomnar kyrkobesökarna, läser texter, tänder ljus, dukar för och assisterar vid nattvarden, sköter kyrkkaffe och så vidare. I grupperna får det gärna finnas människor i olika livssituationer och åldrar för att högmässan ska kunna formas till en högtid för alla. Intresserade av att komma med i en gudstjänstgrupp kan läsa mera och anmäla sig på www.vasasvenskaforsamling.fi/kom-med/gudstjanster.

Visioner utan begränsning av tid och pengar

Biskop Björn sa i sitt anförande att kyrkan och församlingarna kan ses som en motkultur mot prestationer, utseende och konsumtion, men samtidigt är det viktigt att komma ihåg att kyrkan verkar och finns i ett samhälle och en värld som är Guds värld. Och det är i det här samhället som frivilliga kan engageras.

Deltagarna fick funde-

ra på vad man skulle göra för frivilligarbetet om tiden och pengarna skulle vara obegränsade. Visionerna var nästa gränslösa, men en sak som lyftes fram av många var att det i församlingarna och i stiftet borde finnas frivilligkoordinatorer som på heltid verkar för att para ihop frivilliga med lämpliga uppgifter. De flesta var överens om att det finns människor som är villiga till frivilligarbete om de bara tillfrågas. En annan sak som sågs som viktig är att engagera ungdomar. Här kunde det vara på sin plats att hitta uppgifter som sammanför ungdomar och äldre. Varje frivillig som engagerar sig i församling är viktigt.

– Frivilliga är ett slags kvitto på att vi (kyrkan) berör människor, säger biskop Björn Vikström.

Frivilligforumet arrangerades av KCSA.

JOHANNA BACKHOLM

REHABILITERING PÅ HÄRMÄ REHAB

Nu är det dags att ansöka till följande rehabiliteringskurser:

- **Anpassningskurs för fibromyalgi** börjar 1.9.2014 (51790)
- **Anpassningskurs för reuma** (och närbesläktade sjukdomar) börjar 28.4.2014 (51791)
- **Rehabiliteringskurs för reuma** (och närbesläktade sjukdomar) börjar 8.12.2014 (51792)

Fyll i rehabiliteringsansökan FPA:s blankett KU132r, bifoga B-läkarintyg och lämna in till närmaste FPA kontor. FPA beviljar och finansierar rehabilitering samt deltar i resekostnaderna.

Mera information om ansökningsförfarandet eller Härmä Rehab: **Malin Saarenmäki** tfn (06) 483 1490 malin.saarenmaki@harmankuntokeskus.fi

Vaasantie 22
62375 Ylihärmä
Tfn (06) 483 1600
www.harmarehab.fi

INKAST ANN-KATRIN STORE

Lyft fram Guds kärlek

I MITT civila arbete är jag avdelnings-skötare på en liten poliklinik. Till mina uppgifter hör att ibland sitta med mina kolleger och lyssna på olika representanter som presenterar nya mediciner eller lyfter fram förträffligheten med redan befintliga mediciner som deras bolag tillhandahar. Det är intressant att ta del av nyheter inom vården. Jag som varit med länge redan konstaterar att utvecklingen går framåt med stormsteg. Jag är idel öra, vill lära mig mer och jag vill hålla takten med mina yngre, duktiga kolleger. Allt för patienternas bästa. Ibland går all upplysning och information ändå förlorad, trots öppenheten att ta emot nya rön. Det händer när någon, kanske i misstag eller i ivrigt oförstånd, börjar tala illa om konkurrentens produkt. När någon börjar tala om den egna produktens förträfflighet och ofelbarhet gentemot de andras, och framställer dem i dålig dager, då blir jag irriterad. Man får gärna föra fram det goda ens egen produkt står för men jag tycker det är ett otrevligt sätt att framhäva sig och sitt genom att i förklenande ordalag tala om "de andra". Jag förlorar intresset och slår dövörat till.

TILL MIN förskräckelse har jag upptäckt att samma sak ibland händer i kyrkan. Nej, ingen talar för aspirinets goda verkan mot det generiska medlets sämre dito, från predikstolen. Men samma fenomen finns. Vi lyfter fram hur bra vi är, hur bra vi fungerar i vår gemenskap. Och ojar oss över hur illa det är med "de andra". Som inte följer Skriften, som har förstått Lärans fel, som tycker fel och som tror fel.

Lyckligtvis har vi rätt, men oj vad den andra sidan bekymrar oss.

Samma känsla infinner sig hos mig som när den ivriga försäljaren går över den sunda inställningens gräns och börjar racka ner på de andra. Jag slår dövörat till. Och förlorar antagligen många goda pärlor i predikan eller tal.

JAG TYCKER det är osunt att dela upp folk i de och vi, speciellt i dessa tider då vi behöver varandra mer än någonsin, då ingenting är som förut. Om jag skulle få framföra en önskan till alla offentliga talare och predikanter skulle jag be dem sluta tala om oss och de. Vi får och ska ha nöd för våra medmänniskor, men vi får komma ihåg att alla inte förstår Guds ord på samma sätt som vi. Ändå är vi inte bättre och de sämre. Jag skulle be dem lyfta fram Guds oändliga kärlek som gäller alla. Också de som lever ut sin kristna tro så helt annorlunda än vi. Det gäller också mig och mina egna starka åsikter. De som lever ut sin tro annorlunda än jag och min tradition är mig jämlika. Det är lätt att påpeka för prästerna, svårare att inkludera sig själv i kritiken. Men det går att göra ett ärligt försök. Och hoppas att både medicinförsäljare och präster håller fanan högt för att alla är lika viktiga. Också de i den andra firman och i den andra kyrkotraditionen.

Ann-Katrin Store har varit missionär i Senegal.

BIBELORDETS AUKTORITET

Bekännelsen monteras ned stegvis

Om man vill orientera sig i den lutherska reformationens grundtankar har man stor hjälp av att läsa Leif Granes (LG) utgåva av Confessio Augustana (CA) med tillhörande kommentarer. "Under reformationstiden användes CA ofta som grundval vid religionsamtal. År 1577 fick den officiell karaktär som uttryck för luthersk lära, bland annat genom att den fick kyrkorättslig ställning i de kyrkor som hade anslutit sig till Konkordieformeln", skriver LG i inledningen.

Formellt står den Evangelisklutherska kyrkan i Finland på samma grund. Kyrkans kännetecken är enligt Augsburgska bekännelsens apologi "Ordet, bekännelsen och sakramenten. Den är trons och Andens gemenskap i våra hjärtan, men den har likväl yttre kännetecken så att man skall känna igen den, nämligen den rena evangeliska läran och förvaltet av sakramenten". Att

"Är inte de löften som sökandena avgivit i samband med prästvigningen tillräckliga eftersom Borgå domkapitel gör ett tilläggsförhör där ytterligare kriterier krävs?"

förvalta dessa har vi därtill kallade präster. "Prästtadömet är allmänt och kan därför uppehållas endast om Ordets tjänst ges åt någon som församlingen därtill har utsett." (LG:s kommentar). Församlingens roll i detta sammanhang betonas starkt på många ställen i bekännelseskriterierna.

Den som följt med turrerna kring det kommande kyrkoherdevalet i Karleby svenska församling kan

konstatera att av tre sökande finns endast en behörig kvar enligt domkapitlets bedömning. Är inte de löften som sökandena avgivit i samband med prästvigningen tillräckliga eftersom Borgå domkapitel gör ett tilläggsförhör där ytterligare kriterier krävs? Att domkapitlet föregår och negligerar församlingens möjlighet att själv välja kyrkoherde är mycket märkligt. Om samtliga domkapitel tillämpar samma förfaringsätt betyder det i praktiken att präster som har den ämbetsyn som den kristna kyrkan haft i mer än tusen år, inte längre kan väljas till kyrkoherdar i den Evangelisklutherska kyrkan i Finland.

Följden blir att de präster som bekänner sig till denna tro stöts ut i kylan av den kyrkliga överheten och att de unga teologer som vill följa den apostoliska undervisningen och

tjäna Kristi församling inte har någon plats i dagens lutherska kyrka.

Ämbetsfrågan är bara en del av problematiken. Många beslut, både av etisk och andlig karaktär, ska sannolikt fattas inom en snar framtid inom vår kyrka. Argumenten i de diskussioner som redan förs verkar inte följa Guds Ord. Om så sker att man till exempel börjar välsigna det som Gud inte välsignar, vart skall vi då gå som har en annan syn? Var finner vi då gudstjänstgemenskap när bibelordets auktoritet och det lutherska reformationsarvet som bekännelsen utgör, stegvist nedmonteras inom vår egen kyrka? Då får vi söka oss dit där vi känner igen den apostoliska undervisningen, som tack och lov ännu förekommer.

HANS SANDBERG
Jeppo

Något vi borde skriva om?

Tfn 09-61261549 e-post: redaktionen@kyrkpressen.fi

Annonsera i Kyrkpressen!

Kontakta våra annonsförsäljare:
Leif Westerling 050 329 4444, Jonny Åstrand 050 092 4528

Eller via e-post: annons@kyrkpressen.fi

Annonsoinfo på www.kyrkpressen.fi

Studera på Lärkulla 25.8.2014–16.5.2015

POP&ROCK

Du kan studera samtliga bandinstrument och sång. I vår proffsiga studio får du göra bandningar med professionella studiotekniker. Vi erbjuder även förberedande kantorsutbildning.

Läs mer på www.larkkulla.net eller kontakta Kristoffer Holmberg, tfn 044 761 6919, kristoffer.holmberg@larkkulla.net

Förbättra dina

SPRÅKKUNSKAPER

Studera svenska, finska eller engelska

(grunder) i en internationell miljö. Läs mer på www.larkkulla.net eller kontakta oss per tfn 044 7200 459, info@larkkulla.net. Studieavgift 440€/månad, inkl. kost och logi.

Lärkulla stiftsgård & folkakademi

Lärkullavägen 22, 10300 Karis
tfn 019 275 7200, fax 019 275 7250
info@larkkulla.net, www.larkkulla.net

3000 fönster och dörrar i lager,
levernas direkt.

www.nordicsale.fi

Den fullständiga gardinservicen
planering, måttagning, montering

Ring så kommer jag ut!

Marlene's
Interior Ab Oy
- inred med stil

Marlene Enkvist,
050-3782 094, Larsmo
marlene.enkvist@marlenes.fi
www.marlenes.fi

Ski-doo förmånligt
från Nymotors

Välkommen eller ring
och begär offert

Vagnsmakarevägen 19,
Jakobstad
T. 06 781 5000
www.nymotors.fi

Vi tillverkar

EDGE
NYCKLAR

som är anpassade till finska
lässystem utan kodkort!

Mats Åkerholm Ab
Permosvägen 121, 68600 Jakobstad,
tfn 06 723 5952 www.matsakerholm.fi

OPINION INFORMATION

Skicka insändaren till:

Kyrkpressen/opinion
Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors
E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi
Fax: (09) 278 4138.

Insändare måste förse med skribentens namn samt för redaktionens bruk även adress och telefonnummer. Anonyma inlägg accepteras endast i undantagsfall.

Standardlängden för de kortare insändarna är 1 200 tecken. Redaktionen förbehåller sig rätten att förkorta insändarna. Insänd text returneras inte.

Radbytet är en längre insändartext med bildbyline som rymmer 2 000 tecken. Vill du skriva ett Radbyte bör du kontakta redaktionen på förhand.

SOCIAL RÄTTVISA

"Mystik och marknad hänger ihop. Tro och social rättvisa är oskiljaktiga."

Henrik Alberius och Fredrik Heidin skriver om påvens uttalanden i ekonomiska frågor i tidskriften Signum.

ÖVERGREPP HANDLINGSPLAN

Offren måste
tas på allvar

Borgå stift planerar att utarbeta ett handlingsprogram för sexuella övergrepp och trakasserier i församlingarna. Ett handlingsprogram ger konkreta verktyg, samtidigt kvarstår utmaningen: hand-

lingsprogrammen arbetar inte för egen maskin. Det är fortfarande vi människor som måste ta frågor om våld, sexuella trakasserier och övergrepp på allvar – till exempel när tonåringen eller den äldre kvinnan berättar vad hon utsatts för. **Malena Björkgren på bloggen Andetag**

PASTOR PHUMZILE Mabizela klär sig i svart alla torsdagar. Hon deltar i kampanjen "Black Thursday" (svart torsdag) i protest mot det våld som kvinnor utsätts för världen över.
FOTO: PETER WILLIAMS/ KYRKORNAS VÄRLDSRÅD.

En ung singelkvinnorna blev irriterad på sina fastrar som på varje bröllop i släkten kom fram och viskade "Nästa gång är det din tur". När hon började göra samma sak åt dem, men på begravningar, upphörde problemet.

Många fördomar om hiv

Pastor Phumzile Mabizela från Sydafrika har funnit sin livsuppgift. Hon hjälper andra hiv-positiva religiösa ledare i kampen mot diskriminering och fördomar.

TEXT: PAULA LAAJALAHTI/
JOANNA LINDÉN-MONTES

Phumzile Mabizela har i drygt ett år lett den internationella organisationen Inerela+. Organisationen fungerar som ett nätverk för religiösa ledare som drabbats av hiv. Målet är att hjälpa hiv-positiva genom påverkansarbete på gräsrotsnivå. Ledare från olika religiösa samfund, både män och kvinnor, präster och lekmän, får utbildning och lär sig hur de kan inkludera hiv-positiva i olika sammanhang. Nätverket fokuserar speciellt på den vård och det stöd som de drabbade behöver.

Phumzile Mabizela föddes 1964 i en fattig familj där för-

äldrarna var fabriksarbetare. När Mabizela blev student märkte hon till sin besvikelse att familjen inte hade råd att betala hennes universitetsstudier. Hon började istället arbeta och fick senare chansen att studera vid en bibelskola.

Efter sin examen började hon studera teologi vid Kwazulu-Natal universitetet samtidigt som hon arbetade och ensam tog hand om sina två barn eftersom hennes man lämnat henne. År 1998 utnämndes Mabizela till koordinator för kvinnoverksamheten vid universitetet.

– Vi höll bibelstudier tillsammans med kvinnorna och lyfte speciellt fram det våld som kvinnor utsätts för samt den orättvisa behandling som kvinnor upplever i kyrkan och i samhället. Jag insåg också att hiv och aids

”Vi måste se sexualiteten som en helhet och naturlig del av mänskligheten.”

Phumzile Mabizela

slår hårt mot speciellt kvinnor.

Ett år senare fick Mabizela veta att hon själv var hiv-positiv.

– När jag fick veta det blev jag arg på Gud. Så småningom insåg jag ändå att det går att leva med viruset. Nu kan jag hjälpa andra genom min egen livsberättelse. Jag säger, se på mig: ser jag ut att vara sjuk? Jag är hiv-positiv men lever ett normalt liv.

– Vi måste se molnets silverkant. Vi får inte bli deprimerade, säger Mabizela.

Fattigdomen ökar smittan

– Det finns områden i Sydafrika där unga flickor går med på sexuellt umgänge för att komma ur fattigdomen. En del kvinnor gifter sig bara för att få bättre levnadsförhållanden. Kvinnorna är lätta att manipulera.

Mabizelas ögon får ett sorgset uttryck när hon förklarar hur det sydafrikanska ubuntu-tankesättet missbrukas och orsakar mycket lidande. "Ubuntu", som ursprungligen betyder medmänsklighet och trofasthet gentemot andra, används felaktigt för att motivera övergrepp.

– Både pappor och far-

bröder våldtar flickor inom familjen och släkten. Det här är ett växande problem. Kvinnor behandlas som människans egendom: först tillhör hon fadern, sedan sin make, och om denne dör, makens bror.

– Det finns också män som vet om att de är hiv-positiva och våldtar kvinnor. 'Jag dör inte ensam' säger de till sitt försvar.

– Flickorna genomgår kontroller, ibland varje månad, för att det ska framgå att de är oskuld. Det är en stor skam för familjen om en flicka inte är jungfru när hon gifter sig. Den här praxisen skyddar på sätt och vis flickorna, men en del av dem går istället med på analsex för att bevara sin mödom. Då är risken för hiv-smitta stor.

Mabizela vet vilka sedvänjor som leder till att hiv-smittan sprids. Många män tror till exempel felaktigt att omskärelse skyddar mot hiv. Gamla traditioner och förbud leder också till att männen söker sig till utomäktenskapliga relationer när kvinnorna är gravida och ammar.

Religiösa ledare kan förändra

I många länder har religiö-

sa ledare stora påverkansmöjligheter i lokalsamhället. Deras ställningstagande kan leda till förändring både nationellt och internationellt. Nätverket Inerela+ hjälper ledarna att utrota fördomar om hiv och aids. Nätverket gör det möjligt för samhällen att stöda hiv-positiva, hjälpa insjuknade och ge upplysning om preventivmetoder.

– Det finns ännu vissa kyrkor som stöter bort hiv-positiva, predikningarna där är negativa och dömande. Kyrkorna måste ändra sin inställning och tala öppet om sexualiteten som Guds gåva.

– Vi måste se sexualiteten

som en helhet och en naturlig del av mänskligheten. När barn och unga ställer frågor som berör sexualitet måste vi kunna tala öppet och våga använda rätt begrepp.

Sydafrika för dialog

I september var Inerela+ värd för ett teologiskt seminarium i Sydafrika med diskrimineringen av sexuella minoriteter i fokus. Inställningen till sexuella minoriteter i Sydafrika skiljer sig från många andra afrikanska länder. Strafflagen förbjuder diskriminering av sexuella minoriteter och samkönat äktenskap tillåts.

FMS ARBETE FÖR HIV-POSITIVA

• **Hiv/aids-experten pastor Phumzile Mabizela** besökte Finska Missionssällskapet 20–23.1. Arbetet för hiv-positiva och de som insjuknat i aids är en av tyngdpunkterna i Finska Missionssällskapets arbete utomlands, även inom påverkansarbetet. Målet är att förebygga att smittan sprids och stoppa diskrimineringen. Sällskapet stärker också samarbetskyrkornas kunskaper och upplyser speciellt barn och unga om viruset. Sällskapet hjälper hiv-positiva, deras anhöriga och barn som blivit föräldralösa på grund av aids.

• **Enligt UNAIDS** finns det cirka 35,3 miljoner människor i världen som lever med hiv eller aids. Majoriteten av dem bor i utvecklingsländer.